

OTSUS

19.11.2025 nr 9-3/2025-020

OÜ Türi Vesi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna määramine

Konkurentsiamet on analüüsinud OÜ Türi Vesi esitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnataotlust ja hinnataotluse aluseks olevat dokumentatsiooni.

Juhindudes ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) § 30 lg 1-3, § 50-55 ja § 58, konkurentsiseaduse (KonkS) § 18¹ ning juhendmaterjalist „Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna arvutamise soovituslik metoodika”

otsustame:

määrata OÜ Türi Vesi taotletud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnad:

- tasu võetud joogivee eest **1,680 €/m³;**
- tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest **2,177 €/m³.**

Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest kehtib OÜ Türi Vesi klientidele, kelle ühiskanalisatsiooni juhitava reovee kontsentratsioon ei ületa punktis 4 nimetatud dokumendis (vt allmärkus 11) sätestatud reostusnäitajate piirväärtuseid (vt Tabel 3).

Vee-ettevõtja rakendab hinnaotsusega määratud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnad 60 päeva jooksul hinnaotsuse saamisest arvates ja avalikustab hinnad vähemalt 30 päeva enne hindade kehtima hakkamist kohaliku omavalitsuse üksuse ja vee-ettevõtja veebilehel ning vähemalt üks kord ühes kohalikus või maakonna ajalehes (ÜVVKS § 59 lg 1 ja 2).

Vee-ettevõtja on kohustatud jälgima oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid (müügikoguse muutus jt), mis mõjutavad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda, ning teavitama Konkurentsiametit hiljemalt 30 päeva jooksul arvates asjaolu ilmnemisest, mis võib mõjutada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda rohkem kui 5 protsendi võrra majandusaasta jooksul (ÜVVKS § 57 lg 3). Konkurentsiamet otsustab 30 päeva jooksul sellise teabe saamisest arvates, kas ja millise tähtaja jooksul peab vee-ettevõtja esitama uue hinnataotluse.

Otsusega mittenõustumisel on ettevõtjal õigus esitada 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus otsuse tühistamiseks halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kertu Saul

hinnaregulatsiooni osakonna juhataja regulatsiooniteenistuse juhataja ülesannetes

Lisa: „OÜ Türi Vesi veevaldkonna investeeringud 2022–2025“

Otsuse tegemise asjaolud

Sisukord

1. HALDUSMENETLUSE ALUSTAMINE	4
2. MENETLUSOSALINE	6
3. MENETLUSE KÄIK	6
4. TAOTLEJA ÜLDISELOOMUSTUS	9
5. MÜÜGIKOGUSED JA VEEKADU	12
5.1. Müügikogused	12
5.1.1. Võetud joogivee müügikogus	12
5.1.2. Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogus	13
5.2. Omatarbevesi ja veekadu	14
6. VEETEENUSE HINDA ARVATAVAD TEGEVUSKULUD	15
6.1. Muutuvkulud	16
6.1.1. Vee erikasutusõiguse tasu	17
6.1.2. Saastetasu	18
6.1.3. Elektri kulu	20
6.2. Muud tegevuskulud	24
6.3. Põhivahendite rendikulu	27
7. INVESTEERINGUD	27
8. REGULEERITAVA VARA, KAPITALIKULU JA PÕHJENDATUD TULUKUSE ARVESTUS	28
8.1. TV põhivahendite renditasu kujunemine	30
8.2. Veeteenuse osutamisel kasutatav põhivara ja kapitalikulu	34
8.3. Kapitalikulu ja reguleeritav vara	35
8.4. Põhjendatud tulukus	36
9. VEETEENUSE HIND	38

1. Haldusmenetluse alustamine

25.06.2025 registreeriti Konkurentsiametis OÜ Türi Vesi (edaspidi TV) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse (edaspidi ka veeteenus) hinnataotlus koos põhiteenustega seotud teenuste hinnakirjaga ja hinnataotluse aluseks oleva dokumentatsiooniga (edaspidi hinnataotlus).

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse¹ (ÜVVKS) § 57 lg 1 alusel esitab vee-ettevõtja ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnataotluse koos põhiteenustega seotud teenuste hinnakirjaga, ÜVVKS § 49 lg 4 alusel määratud reostusgruppide kirjeldusega ja hinnataotluse aluseks oleva dokumentatsiooniga Konkurentsiametile hinnaotsuse tegemiseks.

Kui vee-ettevõtja osutab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust mitmel reoveekogumisalal või mitmes tegevuspiirkonnas, võib kõigile piirkondadele kehtestada ühise ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna, arvestades ÜVVKS § 50 lg 1 nimetatud summaarseid vee-ettevõtja kulusid (ÜVVKS § 50 lg 5).

TV osutab veeteenust Türi vallas järgmistes piirkondades ja reoveekogumisaladel²:

Türi linnas, Oisu, Kärü, Väätsa ja Särevere alevikes, Türi-Alliku, Lokuta, Taikse, Kahala, Kabala, Kirna, Poaka, Laupa, Reopalu, Lõõla, Piiumetsa ja Rõa külates.

Vee-ettevõtja võib osutatava teenuse eest tarbijalt võtta järgmisi tasusid (ÜVVKS § 48 lg 1):

- 1) tasu võetud joogivee eest;
- 2) tasu reovee ärajuhtimise eest;
- 3) tasu reovee puhastamise eest;
- 4) tasu sademevee ärajuhtimise eest;
- 5) tasu sademevee puhastamise eest;
- 6) abonenttasu joogivee eest;
- 7) abonenttasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest;
- 8) abonenttasu sademevee ärajuhtimise ja puhastamise eest.

Reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasu võib kehtestada summaarse tasuna, kui vee-ettevõtja tegevuspiirkonnas puuduvad tarbijad, kes kasutavad vaid ühte nimetatud teenust ning puudub muu vajadus eraldi puhastamistasu kehtestamiseks (ÜVVKS § 49 lg 2 ja ÜVVKS § 48 lg 1 p 2 ja 3).

Veeteenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud (ÜVVKS § 50 lg 1):

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) keskkonnanõuete täitmine;
- 3) investeeringud olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks;
- 4) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemine, välja arvatud tagastamatu abina saadud investeeringud ja ÜVVKS § 20 lg 3 alusel liitumistasude eest tehtud investeeringud;
- 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja investeeritud kapitalilt.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/108072025060>

² Leitavad aadressil <https://register.keskkonnaportaal.ee/register>

Konkurentsiametil tuleb kontrollida, et taotletud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind ning põhiteenustega seotud teenuste hinnad sisaldaksid üksnes ÜVVKS §-s 50 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust ning tagaksid vee-ettevõtja järjepidevuse ning nõuetekohase teenuse osutamise (ÜVVKS § 58 lg 1).

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 5 lg 1 järgi on Konkurentsiametil õigus määrata kaalutlusõiguse alusel menetlustoimingu vorm. Seetõttu on Konkurentsiamet välja töötanud ja avaldanud oma koduleheküljel hinna taotlemise vormid (edaspidi küsimustik) Exceli tabelite kujul: „Lihtsustatud küsimustik“ ja „Veehinna lühitaotlus“³. Küsimustikud on välja töötatud konkurentsiseaduse (KonkS) § 18¹ ja ÜVVKS põhjal ning täidetult sisaldavad andmeid, mis vastavalt ÜVVKS § 58 lg 1 võimaldavad Konkurentsiametil kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS §-s 50 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust ning tagaksid vee-ettevõtja järjepidevuse ning nõuetekohase teenuse osutamise. Küsimustike täitmisel on võimalik juhinduda Konkurentsiameti välja töötatud ja koduleheküljel avaldatud „Hinnataotluse esitamise juhendist“⁴.

Konkurentsiamet on välja töötanud juhendi “Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna arvutamise soovituslik metoodika” (edaspidi metoodika) ning avaldas selle oma koduleheküljel⁵. Metoodika on hinnaotsuse tegemisel halduseeskirjana Konkurentsiametile abistavaks vahendiks. Metoodika eesmärk on sõnastada metoodilised alused, millest lähtuda ÜVVKS-is sätestatud hinnaregulaatori ülesannete täitmisel. Halduseeskirja normid omandavad faktilise välismõju nende kohaldamise tulemusena. Metoodikat kohaldades järgitakse võrdse kohtlemise ning proportsionaalsuse põhimõtet.

Vee-ettevõtja peab hinnataotluse menetluse protsessis lubama Konkurentsiametil kontrollida raamatupidamist, põhjendama ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kujundamise aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta selgitusi (ÜVVKS § 58 lg 5).

Konkurentsiametil on õigus nõuda vee-ettevõtjalt ja vee-ettevõtjaga seotud füüsiliselt või juriidiliselt isikult ning selle esindajalt, samuti riigiasutustelt ja selle ametiisikult lisaandmeid, kui hinnaotsuse tegemiseks vajalikud andmed ei ole avalikult kättesaadavad. Konkurentsiametil on see õigus ka kohaliku omavalitsuse üksuse ja selle ametiisiku suhtes (ÜVVKS § 58 lg 7).

Konkurentsiamet teeb hinnaotsuse 30 päeva jooksul **nõuetekohase taotluse saamisest arvates**. Eriti keeruka või töömahuka taotluse menetlemisel võib Konkurentsiamet pikendada seda tähtaega 90 päevani, teatades sellest taotluse esitajale enne esialgse tähtaja lõppemist (ÜVVKS § 58 lg 3).

Hinnataotluse menetlemise tähtaeg peatub, kui Konkurentsiametile ei ole esitatud tema nõutud teavet, mida on vaja hinna kehtestamiseks (ÜVVKS § 58 lg 9).

³ Küsimustikud avaldatud Konkurentsiameti koduleheküljel:

<https://www.konkurentsiamet.ee/elektter-gaas-soojus-ja-vesi/vesi/hindade-kooskolastamine#veeteenuse-hindade-k>

⁴ Hinnataotluse esitamise juhend avaldatud Konkurentsiameti koduleheküljel:

<https://www.konkurentsiamet.ee/elektter-gaas-soojus-ja-vesi/vesi/hindade-kooskolastamine#veeteenuse-hindade-k>

⁵ Metoodika avaldatud Konkurentsiameti koduleheküljel:

<https://www.konkurentsiamet.ee/elektter-gaas-soojus-ja-vesi/vesi/hindade-kooskolastamine#veeteenuse-hindade-k>

Metoodikat rakendatakse veeteenuse hinnaotsuse tegemisel sarnaselt ja ühetaoliselt kõigi Konkurentsiameti regulatsiooni alla kuuluvate vee-ettevõtjate tegevuse analüüsimisel ning hinnaotsuse tegemisel ebavõrdse kohtlemise vältimiseks.

2. Menetlusosaline

Menetlusosaline on TV (registrikood 10036430, juriidiline aadress Tehnika 7, Türi linn, Türi vald, Järva maakond, 72213). TV on 100% erakapitalil põhinev ettevõtte, mille osakapitali suurus on 3196 €. TV juhatuse liige on otsuse koostamise hetkel Jan Raudsepp.

Ärregistri teabesüsteemi andmetel on TV tegevusaladeks veekogumine, -töötlus ja -varustus ning kanalisatsioon ja heitveekäitlus. TV majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril. TV on Eesti Vee-ettevõtete Liidu liige.

3. Menetluse käik

25.06.2025 registreeriti Konkurentsiametis TV hinnataotlus.

Konkurentsiamet teeb hinnaotsuse pärast nõuetekohase taotluse saamist (ÜVVKS § 58 lg 3). HMS § 35 lg 4 mõttest lähtuvalt on tähtaja kulgemise arvutamisel määravaks dokumendi registreerimise hetk ehk nõuetekohase taotluse registreerimise päev. HMS § 33 lg 2 alusel algab tähtaeg järgmisel päeval pärast selle kalendripäeva või sündmuse saabumist, mis on määravaks tähtaja kulgemisel. Seega ÜVVKS § 58 lg 3, HMS § 33 lg 2 ja HMS 35 lg 4 koosmõju alusel algab hinnataotluse menetlemise tähtaja kulgemine nõuetekohase taotluse registreerimisele järgnevast päevast. Konkurentsiamet luges TV 25.06.2025 registreeritud hinnataotluse nõuetekohaseks, seega algas hinnataotluse menetluse tähtaja kulgemine **26.06.2025**.

14.07.2025 edastas Konkurentsiamet Türi Vallavalitsusele järelepärimise arvamuse saamiseks TV hinnataotluses kajastatud investeeringute vastavuse kohta kohaliku omavalitsuse kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale (ÜVVKS § 58 lg 8).

22.07.2025 edastas Konkurentsiamet TV-le e-kirja hinnataotluse menetlemiseks vajalike paranduste ja täiendavate andmete (WACC-i määr, torustike pikkuse muutus, veekao kasv, reovee teenuse kasv, saastetasu muutused, elektrienergia tarbimise kasv, lõpetamata ehituse saldo, müüdnud põhivara, KOV rendivarade ettevõtted) saamiseks.

22.07.2025 vastas TV ameti päringule rendivarade haldajate kohta.

23.07.2025 edastas Konkurentsiamet Türi Kommunaalasutusele, OÜ-le Türi Linnavara ning Türi Haldusele päringu rendivarade arvestuse kohta.

24.07.2025 esitas TV Konkurentsiametile parandatud hinnataotluse.

29.07.2025 esitas Türi Vallavalitus kinnituse, mille kohaselt vastavad TV hinnataotluses kajastatud investeeringud aastatel 2022–2025 kohaliku omavalitsuse kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale.

08.08.2025 edastas Konkurentsiamet TV-le e-kirja hinnataotluse menetlemiseks vajalike täiendavate andmete ja selgituste (põhivaragruppide kulumimäärad, laenumaksete summad) saamiseks, millele TV andis 11.08.2025 vastused.

01.09.2025 edastas Konkurentsiamet Türi Kommunaalasutusele, OÜ-le Türi Linnavara ning Türi Haldusele rendivarade arvestuse päringu kohta meeldetuletuse.

09.09.2025 esitas Türi Haldus vastuse Konkurentsiameti 23.07.2025 Türi Haldusele, Türi Kommunaalasutusele, OÜ-le Türi Linnavara saadetud päringule rendivarade arvestuse kohta.

21.09.2025 edastas Konkurentsiamet TV-le e-kirja menetluse pikendamisest 90 päevani.

26.09.2025 edastas Konkurentsiamet Türi Kommunaalasutusele ning OÜ-le Türi Linnavara rendivarade arvestuse kohta täiendava päringu (saldoerinevused võrreldes 2022. aasta menetluse käigus esitatud andmetega).

14.10.2025 palus Konkurentsiamet TV-lt infot Eesti Energia AS-ga (Enefit AS) sõlmitud elektrienergia ostulepingu tingimuste muutmise kohta, millele TV vastas 15.10.2025.

17.10.2025 palus Konkurentsiamet OÜ-l Türi Linnavara täpsustada põhivarade kulumi arvestuses toimunud muudatusi, millele esitati vastused 20.10.2025.

17.10.2025 palus Konkurentsiamet korrigeerida hinnataotluses rendisumma jagunemist veeteenuste vahel.

20.10.2025 esitas TV korrigeeritud hinnataotluse.

28.10.2025 edastas Konkurentsiamet Türi Vallavalitsusele korduva järelepärimise arvamuse saamiseks TV hinnataotluses kajastatud investeeringute vastavuse kohta kohaliku omavalitsuse kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale (ÜVVKS § 58 lg 8), kuna 14.07.2025 saadetud päringu investeeringute tabelist oli välja jäänud lõpetamata ehitiste saldod.

28.10.2025 edastas Konkurentsiamet TV-le informatsiooni Türi Kommunaalasutuse põhivarade arvestuse saldode erinevustest palvega abistada vajaliku informatsiooni saamisel.

31.10.2025 teavitas Türi Kommunaalasutus, et põhivarade arvestuses on tegemist andmete tabelisse sisestamisel tekkinud veaga.

31.10.2025 edastas Konkurentsiamet Türi Kommunaalasutusele päringu küsimusega, millal esitatakse korrigeeritud rendipõhivarade arvestus.

06.11.2025 edastas Konkurentsiamet TV-le informatsiooni Türi Kommunaalasutuse vastuse puudumise kohta põhivarade arvestuse korrigeerimise päringule.

10.11.2025 esitas Türi Vallavalitsus kinnituse, mille järgi vastavad TV hinnataotluses kajastatud investeeringud aastatel 2022–2025 kohaliku omavalitsuse kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale.

07.11.2025–12.11.2025 toimus ameti ja Türi Kommunaalasutuse vahel kirjavahetus ja rendivarade arvestustabelite korrigeerimine.

12.11.2025 palus Konkurentsiamet korrigeerida TV-l hinnataotluses rendisumma jagunemist veeteenuste vahel.

14.11.2025 esitas TV korrigeeritud digiallkirjastatud hinnataotluse.

Hinnataotluse menetlemise tähtaeg peatus ajavahemikel 15.07.–09.09.2025; 27.09.–14.11.2025 (kokku 49 päeva), sest puudusid hinnataotluse menetlemiseks vajalikud selgitused ning kohaliku omavalitsuse arvamus hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale (ÜVVKS § 58 lg 9).

Konkurentsiameti koduleheküljel avalikustatud „Hinnataotluse esitamise juhendi“⁶ p 4.1 näeb ette, et kui ettevõtja esitab veeteenuse hinna kooskõlastamiseks I poolaastal (01.01–30.06), täidetakse küsimustiku veerg „majandusaasta“ jooksva aasta andmetega. Hinnataotlust menetletakse jooksva aasta andmete alusel. Kuna TV esitas hinnataotluse 25.06.2025 ehk 2025. aasta I poolaastal, analüüsis Konkurentsiamet veeteenuse hinna põhjendatust **2025. aasta 12 kuu andmete ehk regulatsiooniperioodi andmete alusel**.

Regulatsiooniperiood on 12-kuuline periood, mille kulud ja põhjendatud tulukus on aluseks veeteenuse hinna arvutamisel (metoodika punkt 1.17). 12-kuuline periood on võetud hindade arvutamise aluseks selleks, et Konkurentsiametil oleks võimalik kontrollida ettevõtte esitatud andmete õigsust (Konkurentsiametil on võimalik kontrollida Äriregistri teabesüsteemist⁷ ettevõtja majandusaasta aruandeid, s.t 12 kuu andmeid ning hinnata selle põhjal muuhulgas vee-ettevõtja koostatud prognooside ning seeläbi ka veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevate kulude, kapitalikulu ja tulukuse õigsust). 12-kuuline periood **ei tähenda samas** aga seda, et veeteenuse hinnad **peaksid kehtima 12 kuud**. 12 kuu prognoositavad kulud on hinna arvutamise aluseks. Kui ettevõtja leiab, et hinnaotsuse aluseks olnud kulud, kapitalikulu ja tulukus ei taga enam ÜVVK § 50 lg 1 loetletut, siis võib ta esitada taotluse uue hinnaotsuse tegemiseks järgneva 12 kuu andmete alusel.

TV 20.10.2025 hinnataotluses esitatud veeteenuse hinna komponendid (tegevuskulud, kapitalikulu, tulukus ja müügikogused) on esitatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 1).

Tabel 1. Veeteenuse hinna komponendid⁸

Rida	Hinnakomponendid	Ühik	2022 otsus ⁹	Reg. periood
1	Muutuvkulud	tuhat €	330,64	345,21
2	Vee erikasutusõiguse tasu	tuhat €	22,21	21,29
3	Saastetasu	tuhat €	24,13	32,29
4	Elektri kulu	tuhat €	284,30	291,63
5	Muud tegevuskulud	tuhat €	310,88	317,89
6	Põhivahendite rendikulu	tuhat €	227,20	261,61
7	Kapitalikulu	tuhat €	62,56	86,31
8	Tulukus	tuhat €	20,57	23,78
9	Lubatud müügitulu	tuhat €	951,85	1034,80
10	Järelevalvetasu	tuhat €	1,90	2,07
11	Lubatud müügitulu koos järelevalvetasuga	tuhat €	953,75	1036,87
12	Võetud joogivee müügikogus	tuhat m ³	244,02	237,39
13	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogus	tuhat m ³	272,36	293,08
14	Müügikogus kokku	tuhat m ³	516,37	530,48
15	Kaalutud keskmine veeteenuse tasu	€/m ³	1,85	1,95

⁶ <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=18324>

⁷ <https://ariregister.rik.ee/>

⁸ Tabel 1 ja kõik teised käesoleva otsuse tabelid on koostatud MS Exceli tabelites toodud andmete alusel, mis sisaldavad andmeid täpsemalt (rohkemate komakohtadega), kui on otsuses esitatud. Seetõttu võib kalkulaatoriga saadav tulemus vähesel määral erineda otsuse tabelites kajastatud andmetest.

⁹ Konkurentsiameti 17.11.2022. a otsus nr 9-3/2022-050

Konkurentsiamet analüüsib TV ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniteenuse osutamise summaarseid kulusid ja tulukust, s.t kõikide taotletud tasude (tasu võetud joogivee eest, tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest) aluseks olevaid tegevuskulusid, kapitalikulu ja tulukust ning müügikoguseid (vt Tabel 1 veerg Reg.periood). **Konkurentsiamet on seisukohal, et TV taotletud veeteenuse hind on põhjendatud üksnes juhul, kui selle kujunemise alused vastavad ÜVVKS §-s 50 toodud nõuetele.**

Alljärgnevalt esitab Konkurentsiamet seisukohad TV taotletud veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevate kulude kohta hinnakomponentide lõikes võttes arvesse ettevõtja esitatud andmeid ja menetluse käigus saadud selgitusi.

4. Taotleja üldiseloostus

TV osutab veeteenust Järvamaal Türi vallas. Ettevõtet juhib üheliikmeline juhatuse. Ettevõtja tegevust ja osanike vahelisi suhteid reguleerib põhikiri.

Vee-ettevõtja tegevuspiirkonna kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu oma otsusega (ÜVVKS § 7 lg 3).

22.10.2017 moodustati haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusel Türi valla, Kärü valla ja Väätsa valla ühinemisel uus kohaliku omavalitsuse üksus Türi vald, kes on eelnimetatud valdade üldõigusjärglane. 28.03.2019. a otsusega nr 16 määras Türi Vallavolikogu vee-ettevõtja leidmiseks läbiviidud konkursi tulemusel TV Türi valla vee-ettevõtjaks, osutamaks veeteenust Türi vallale kuuluva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaudu tähtajaga kuni 30.04.2028.

Kehtivad TV veeteenuse hinnad on kooskõlastatud Konkurentsiameti 17.11.2022. a otsusega nr 9-3/2022-050 (edaspidi 2022 otsus). Alljärgnevalt on Konkurentsiamet koostanud ülevaate TV tegevuspiirkonnas kehtivatest ning taotletavatest veeteenuste hindadest (vt **Error! Reference source not found.2**).

Tabel 2. Kehtivad ja taotletavad veeteenuse hinnad

Teenuse tasu	Ühik	Kehtiv hind	Taotletav hind	Muutus %
Türi linn, Särevere alevik, Türi-Alliku ja Lokuta külad				
tasu võetud joogivee eest füüsilistele isikutele	€/m ³	1,557	1,680	7,9
tasu võetud joogivee eest juriidilistele isikutele	€/m ³	1,636	1,680	2,7
tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest füüsilistele isikutele	€/m ³	2,074	2,177	5,0
tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest juriidilistele isikutele	€/m ³	2,149	2,177	1,3
Oisu alevik ja Taikse küla				
tasu võetud joogivee eest füüsilistele isikutele	€/m ³	1,536	1,680	9,4
tasu võetud joogivee eest juriidilistele isikutele	€/m ³	1,643	1,680	2,3
tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest füüsilistele isikutele	€/m ³	2,070	2,177	5,2

Teenuse tasu	Ühik	Kehtiv hind	Taotletav hind	Muutus %
tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest juriidilistele isikutele	€/m ³	2,177	2,177	0,0
Kabala ja Kahala külad				
tasu võetud joogivee eest füüsilistele isikutele	€/m ³	1,553	1,680	8,2
tasu võetud joogivee eest juriidilistele isikutele	€/m ³	1,683	1,680	-0,2
tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest füüsilistele isikutele	€/m ³	2,083	2,177	4,5
tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest juriidilistele isikutele	€/m ³	2,242	2,177	-2,9
Käru ja Väätsa alevikud, Kirna, Poaka, Laupa, Reopalu, Lõõla, Piiumetsa ja Rõa külad				
tasu võetud joogivee eest	€/m ³	1,571	1,680	6,9
tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	€/m ³	2,095	2,177	3,9

Hinnataotluse kohaselt on hinna muutuse **peamiseks põhjusteks põhivahendite rendikulu ning kapitalikulu ja tulukuse muutus, investeeringute vajadus ning müügikoguse muutus.** Lisaks soovib ettevõtte **ühtlustada** füüsiliste ja juriidiliste isikute **veeteenuse hinnad.**

Vee-ettevõtja võib lisaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnale võtta piirväärtusi ületava reostuse eest tasu, kui ohtlike ainete või muude saastenäitajate sisaldus ärajuhitavas reo- või sademevees ületab vee-ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud liitumis- või teenuslepinguga kehtestatud piirväärtusi (ÜVVKS § 56¹⁰). **Piirväärtusi ületava reovee tasu ei määra Konkurentsiamet.** Ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee saastenäitajate piirväärtused kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas (ÜVVKS § 34 lg 2 p 3). Ühiskanalisatsiooni juhittavate ohtlike ainete nimekirja ja nende sisalduse piirväärtused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega (ÜVVKS § 36 lg 2). Juhul, kui vee-ettevõtja ja tarbija ei ole saastenäitajate piirnormides liitumis- või teenuslepingus kokku leppinud, kehtivad ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee saastenäitajate piirväärtused vastavalt ÜVVKS § 34 lg 2 p 3 ja ÜVVKS § 36 lg 2 sätestatule. Vee-ettevõtja on kohustatud vastu võtma reovett, mille saastenäitajad ei ületa ÜVVKS § 34 lg 2 p 3 ning § 36 lg 2 alusel kehtestatud piirväärtusi (ÜVVKS § 33 lg 2).

Kohalik omavalitsus on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjad võtnud vastu alljärgneva õigusaktiga:

- Türi Vallavolikogu 26.11.2020. a määrus nr 12 „Türi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“¹¹;

¹⁰ ÜVVKS § 56 kohaselt võib **lisaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnale** vee-ettevõtja võtta piirväärtusi ületava reovee eest tasu. Ülenormatiivse reostuse tasu ei määra Konkurentsiamet, kuna nimetatud tasu näol on tegemist vee-ettevõtja kliendile esitatava **rahalise nõudega**. ÜVVKS seletuskirja kohaselt on piirnormi ületava reostuse tasu ühekordne lepingurikkumise tasu, mille suurus ei ole sõltuvuses vee-ettevõtjale tekitatud kahjuga, vaid on pigem distsiplineeriva iseloomuga, et tagada lepingutingimuste täitmine. Lepingutasu rikkumise tasu suuruse saab kindlaks määrata vaid vee-ettevõtja ise, mistõttu ülenormatiivse reostuse tasu ei määra Konkurentsiamet.

¹¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/404122020024>

Eelnevalt märgitud õigusaktis on kehtestatud järgmised ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate lubatud piirväärtused:

Tabel 3. Türi vallas ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate piirväärtused

<u>Reostusnäitaja</u>	<u>Lubatud piirväärtus mg/l</u>
BHT ₇	360
P _{üld}	5
N _{üld}	25
Heljuvained	360
Naftaproduktid	1
Fenoolid	0,1
Rasvad	30
pH tase	6,0 – 9,0

Konkurentsiameti otsusega määratav veeteenuse hind kehtib TV Türi vallas klientidele, kelle ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee kontsentratsioon ei ületa tabelis 3 kajastatud maksimaalset reoainete sisaldust.

Konkurentsiamet koostas ettevõtja esitatud andmete ja täiendavate selgituste alusel tabeli (vt tabel 4) TV tegevuspiirkonda iseloomustavatest veeteenuse osutamisega seotud üldistest näitajatest aastatel 2022–2024 ja prognoosi regulatsiooniperioodiks.

Tabel 4. Üldiseloomustus

Rida	Nimetus	Ühik	2022	2023	2024	2025
1	Ammutatud vee kogus	tuhat m ³	241,03	243,65	251,38	251,38
2	Võetud joogivee müügikogus	tuhat m ³	234,50	237,90	237,39	237,39
3	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müügikogus	tuhat m ³	256,18	269,32	293,08	293,08
4	Võetud joogivee teenuse tarbijaid (lepingud)	tk	1 595	1 613	1 629	1 636
5	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse tarbijaid (lepingud)	tk	1 771	1 786	1 803	1 811
6	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	90,0	90,6	90,6	90,6
7	sh rekonstrueeritud ja uued	km	68,0	68,6	68,6	68,6
8	<i>rek. torustike osatähtsus</i>	%	75,5	75,7	75,7	75,7
9	Ühiskanalisatsiooni torustike pikkus	km	91,0	91,4	91,4	91,4
10	sh rekonstrueeritud ja uued	km	37,9	38,3	38,3	38,3
11	<i>rek. torustike osatähtsus</i>	%	41,6	41,9	41,9	41,9
12	Puurkaevude arv	tk	22	22	22	22
13	Veetöötlusjaamade arv	tk	17	17	17	17
14	Vee pumplate arv	tk	17	17	17	17
15	Reovee pumplate arv	tk	56	56	56	56
16	Reoveepuhastite arv	tk	11	11	11	11
17	Objekte kokku	tk	123	123	123	123

Vaadeldaval ajavahemikul (2022–2025) on TV kasutatavate puurkaevude arv olnud 22 tk ning veetöötlusjaamade arv 17 tk. Reovee pumplate arv on olnud vaadeldavatel aastatel 56 tk ning reoveepuhastite arv 11 tk. Ühisveevärgi torustike pikkus oli 2022. aastal 90,0 km ning (tabel 4

rida 6) 2023. aastal on kasvanud 0,6 km (sh rekonstrueeritud torustike kasv 0,6 km) võrra, kuna lisandus Türi valla rajatud uusarendus 3 kinnistu liitumispunktidega koos ühendustorustikuga, aadressil Türi linn, Pikk tn 31, 33, 35. Ühiskanalisatsiooni torustike pikkus oli 2022. aastal 91 km ning pikenes 2023. aastal 0,4 km eelmainitud uusarenduse raames.

TV on pidevalt teinud investeeringuid ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks (vt täpsemaid andmeid otsuse lisas 1).

5. Müügiogused ja veekadu

5.1. Müügiogused

Müügiogusele hinnangu andmine on oluline, kuna veeteenuse hind saadakse vastava veeteenuse lubatud müügitulu jagamisel müügiogusega. Mida väiksem on müügiogus, seda suuremaks kujuneb veeteenuse hind.

Kaalutlustes, kas ettevõtja esitatud ning veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevad müügiogused on põhjendatud, tugineb Konkurentsiamet ÜVVK § 50 lg-le 2, mille alusel võetakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna arvutamisel aluseks viimase kolme kalendriaasta aritmeetiline keskmine müügiogus ning prognoositavad muutused tarbimises ning vajaduse korral tehakse müügioguse leidmiseks analüüs. Lisaks tugineb Konkurentsiamet metoodika punktis 4 kirjeldatud hindamispõhimõtetele.

5.1.1. Võetud joogivee müügiogus

TV hinnataotluses prognoositud võetud joogivee müügiogus

TV on prognoosinud 2025. a võetud joogivee müügioguseks 237,39 tuhat m³.

Konkurentsiameti hinnang võetud joogivee müügiogusele

Konkurentsiamet koostas ettevõtja esitatud andmete alusel tabeli (vt Tabel 5), kus on kajastatud TV võetud joogivee tarbijate arvud ja müügiogused aastatel 2022–2025.

Tabel 5. Võetud joogivee tarbijate arv ja müügiogus

Rida	Võetud joogivee müügiogus	Ühik	2022	2023	2024	2025
1	Võetud joogivee müügiogus	tuhat m ³	234,50	237,90	237,39	237,39
2	<i>Muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%	-	1,5	-0,2	0,0
3	Joogivee teenuse abonendid	tk	1 595	1 613	1 629	1 636
4	<i>Muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	tk	-	18	16	7
5	Müügiogus abonendi kohta	m ³ /tk	147,0	147,5	145,7	145,1
6	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	90,0	90,6	90,6	90,6
7	Rajatud uute liitumisvõimaluste arv	tk	5	14	0	0

Võetud joogivee teenuse kliente (abonente) oli 2022. aastal 1595 tükki. Aastatel 2023–2024 lisandus kokku 34 uut abonenti ning abonentide koguarvuks kujunes 1629 tükki (vt tabel 5 rida 3 ja 4). 2025. aastaks on prognoositud 7 uue abonendi lisandumist. Hinnataotluse järgi on vaadeldavatel aastatel rajatud 19 uut joogivee teenusega liitumise võimalust.

Konkurentsiamet peab põhjendatuks 2025. a joogivee teenuse abonentide arvu 1636 tükki.

Võetud joogivee müügi kogus oli 2022. aastal 234,50 tuhat m³ ja kasvas 2024. aastaks tasemele 237,39 tuhat m³ (vt Tabel 5 rida 1). Regulatsiooniperioodiks on TV prognoosinud võetud joogivee müügi koguseks samuti 237,39 tuhat m³ ehk samale tasemele eelneva aasta näitajaga (vt Tabel 5 veerg 2025 read 1 ja 2).

Ühe abonendi keskmiseks müügi koguseks kujunes 2022. aastal 147,0 m³/tk, mis on vähenenud 2024. aastaks tasemele 145,7 m³/tk (muutus -0,9%; vt Tabel 5 rida 5) ehk muutus on suhteliselt marginaalne. Regulatsiooniperioodiks prognoositud andmetel kujuneb ühe abonendi keskmiseks müügi koguseks 145,1 m³/tk, mis on sarnane eelmise aasta näitajaga. Seega **peab Konkurentsiamet põhjendatuks TV võetud joogivee teenuse abonendi keskmist tarbimist 145,1 m³/tk.**

Põhjendatuks peetud võetud joogivee abonentide arvu 1636 tükki ja abonendi keskmise tarbimise 145,1 m³/tk alusel kujuneb 2025. a põhjendatud võetud joogivee müügi koguseks 237,39 tuhat m³ ($1636 \times 145,1 / 1000 = 237,39$).

5.1.2. Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügi kogus

TV hinnataotluses prognoositud reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügi kogus

TV on prognoosinud 2025. a reovee ärajuhtimise ja puhastamise (edaspidi ka reoveeteenuse) müügi koguseks 293,08 tuhat m³.

Konkurentsiameti hinnang reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügi kogusele

Konkurentsiamet koostas ettevõtja esitatud andmete alusel tabeli (vt Tabel 6), kus on kajastatud TV reoveeteenuse tarbijate arvud ja müügi kogused aastatel 2022–2025.

Tabel 6. Reovee ärajuhtimise ja puhastamise tarbijate arv ja müügi kogus

Rida	Reovee müügi kogus	Ühik	2022	2023	2024	2025
1	Reovee müügi kogus kokku	tuhat m ³	256,18	269,32	293,08	293,08
2	<i>Muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%	-	5,1	8,8	0,0
3	Reovee teenuse abonentid kokku	tk	1 771	1 786	1 803	1 811
4	<i>Muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	tk	-	15	17	8
5	Müügi kogus abonendi kohta	m ³ /tk	144,7	150,8	162,6	161,8
6	Ühiskanaliseerimise torustiku pikkus	km	91,0	91,4	91,4	91,4
7	Rajatud uute liitumisvõimaluste arv	tk	3	14	0	0

Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügi kogus kasvas aastatel 2022–2024 256,18 tuhandelt m³-lt 293,08 tuhandele m³-le ning abonentide arv kasvas 1771-lt 1803-le. Regulatsiooniperioodi reoveeteenuse müügi koguseks on TV prognoosinud 293,08 tuhat m³ ehk müügi koguse samaks (vt Tabel 6 veerg 2025 read 1 ja 2) 2024. aastaga. Reovee koguse kasv alates 2023. aastast on seletatav lisandunud uute abonentide tarbimisega, muuhulgas lisandunud ettevõttega YOOK Production AS, kes Türi linnas on alustanud kaerajoo tootmist, omades ise puurkaevu ning suunates vaid reovett ühiskanaliseerimise. 2023. aastal oli nimetatud ettevõtte reovee kogus 4271 m³, 2024. aastal 22 103 m³ ning 2025. aastal 6 kuuga 11 545 m³.

Reovee ärajuhtimise ja puhastamise kliente (abonente) oli 2022. aastal 1771 tükki. Aastatel 2023–2024 lisandus kokku 32 uut abonenti ja abonentide koguarvuks kujunes 1803 tükki (vt Tabel 6 rida 3 ja 4). 2025. aastaks on prognoositud 8 uue abonendi lisandumist. Uusi liitumisvõimalusi on vaadeldavatel aastatel rajatud 17 tükki. **Konkurentsiamet peab põhjendatuks 2025. a reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse abonentide arvu 1811 tükki.**

Konkurentsiamet peab põhjendatuks TV prognoositud reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogust 293,08 tuhat m³, kuna arvesse on võetud muutused lisandunud tarbijate, sh tööstustarbija reovee kogustes.

5.2. Omatarbevesi ja veekadu

Veekadu leitakse ammutatud vee koguse, omatarbevee koguse ning müüdud vee koguse vahena (ammutatud vee kogus lahutada omatarbevee kogus lahutada müüdud vee kogus). Veekadu iseloomustab muuhulgas ka veetorustiku tehnilist seisundit. Sellesse kategooriasse kuuluvad veelekked ja veemõõtjate ebatäpsusest tulenevad vahed. Olulise tähtsusega veekao tekkimisel on ehitatud torustiku vanus, ehituskvaliteet ja materjal.

Omatarbevee hulka loeb Konkurentsiamet võetud joogivee kogust, mida kasutatakse vee-ettevõtja kaasnevate hooldustööde läbiviimisel, samuti plaanilisi ja mitteplaanilisi veevõtte ühisveevärgist, mis on mõõdetavad ja mida ei arvata veekao hulka. Omatarbevee kogust ei arvestata müüdud vee koguse hulka.

Veekaole hinnangu andmine on oluline, sest see mõjutab:

- 1) elektrienergia kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem kulub elektrienergiat vee pumpamiseks ja joogivee puhastamiseks);
- 2) kemikaalide kulu (mida väiksem on veekadu, seda väiksem on kemikaalide kulu, juhul kui vee töötlemisel kemikaale kasutatakse);
- 3) keskkonnatasude kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem tuleb maksta vee erikasutusõiguse tasu).

TV hinnataotluses prognoositud omatarbevesi ja veekadu

TV on prognoosinud regulatsiooniperioodi omatarbevee koguseks 3,00 tuhat m³ ning veekaoks 10,98 tuhat m³, mis moodustab 4,4% ammutatud veest ilma omatarbeveeta.

Konkurentsiameti hinnang omatarbeveele ja veekaole

Ülevaate saamiseks omatarbevee ja veekadude muutuse kohta ajas, koostas Konkurentsiamet ettevõtja esitatud andmete alusel alljärgneva tabeli (vt Tabel 47).

Tabel 47. Omatarbevesi ja veekadu

Rida	Veekadu ja omatarbevesi	Ühik	2022	2023	2024	2025
1	Ammutatud vee kogus	tuhat m ³	241,03	243,65	251,38	251,38
2	Omatarbevesi	tuhat m ³	3,00	3,00	3,00	3,00
3	Omatarbevee osakaal ammutatud veest kokku (rida 2 jagatud rida 1-ga)	%	1,2	1,2	1,2	1,2

Rida	Veekadu ja omatarbevesi	Ühik	2022	2023	2024	2025
4	Ammutatud vesi ilma omatarbeveeta	tuhat m ³	238,03	240,65	248,38	248,38
5	Võetud joogivee müügitogus	tuhat m ³	234,50	237,90	237,39	237,39
6	Veekadu	tuhat m ³	3,53	2,75	10,98	10,98
7	Veekao osakaal ammutatud veest ilma omatarbeveeta	%	1,5	1,1	4,4	4,4
8	Veetöötlusjaamade arv	tk	17	17	17	17
9	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	90,0	90,6	90,6	90,6

Kuna veekao hulka ei arvestata omatarbevett, siis annab Konkurentsiamet eraldi hinnangu ettevõtja prognoositud omatarbevee kogusele.

Omatarbevee kogus: TV kasutab omatarbevett peamiselt veepuhastusseadmete läbipesuks. Tabelist (vt Tabel 47 rida 2) nähtub, et TV omatarbevee kogus oli aastatel 2022–2024 3,00 tuhat m³. Sama kogust prognoosib TV omatarbevee koguseks ka 2025. aastaks ja osakaaluks ammutatud ja ostetud veest 1,2%, mis on sama eelmise kolme aasta osakaaluga 1,2% (vt Tabel 47 rida 3).

Võttes arvesse asjaolu, et omatarbevee osakaal ammutatud veest jääb möödunud aastatega samale tasemele, **peab Konkurentsiamet põhjendatuks TV regulatsiooniperioodiks prognoositud omatarbevee kogust 3,00 tuhat m³.**

Veekadu: TV esitatud andmete kohaselt moodustas veekadu 2022. aastal 1,5% ammutatud veest ilma omatarbeveeta, 2023. aastal 1,1% ning kasvas 2024. aastaks tasemele 4,4% (vt Tabel 47 rida 9). Ettevõtja selgitusel on „veekadu 1,1–1,5% pigem erand, mis viitab asjaolule, et antud perioodil suuri lekkeid ei ole esinenud ning olemasolevatega on sisuliselt tegeletud. Samuti leiab valdav osa leketest aset kinnistu veevärkides, kus kinnistu valdajale kuuluv ühendustorustik on uuendamata ning sellist leket on pea võimatu avastada, sest on liiga väike, ega anna endast märku.“

2025. aastaks on TV prognoosinud veekao tasemele 4,4% ammutatud veest ilma omatarbeveeta ehk veekao koguseks 10,98 tuhat m³ (vt Tabel 47 read 6 ja 7). Veekao osakaal ammutatud veest ilma omatarbeveeta on prognoositud samale tasemele eelmise aastaga.

Kuna TV on prognoosinud veekao samale tasemele eelneva aastaga, **siis loeb Konkurentsiamet põhjendatuks TV prognoositud veekao 4,4% ammutatud veest ilma omatarbeveeta ehk veekao koguse 10,98 tuhat m³.**

6. Veeteenuse hinda arvatavad tegevuskulud

Veeteenuse hindade arvutamise aluseks on lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil, mille moodustavad veeteenuse tegevuskulud, kapitalikulu ja põhjendatud tulukus (ÜVVKS § 50 lg 1 ja sellega kooskõlas olev metoodika). Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda arvatavad kulud peavad olema põhjendatud, lähtuma tõhususest ning võimaldama vee-ettevõtjal täita seaduses sätestatud ülesandeid (ÜVVKS § 52 lg 1).

Veeteenuse hinda ei arvata järgmisi kulusid (ÜVVKS § 52 lg 3):

- 1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;
- 2) sponsorlus, kingitused ja annetused;
- 3) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenusega mitteseotud kulud;
- 4) õigusaktide alusel ettevõtjale määratud trahvid ning muud rahalised kohustused, mis on

- tingitud ettevõtja kohustuse rikkumisest;
- 5) finantskulud;
 - 6) dividendide tulumaksu kulu;
 - 7) muud kulud, mis ei ole vajalikud ettevõtjale seadusega pandud kohustuste täitmiseks.

Metoodika alusel jagunevad kulud järgmiselt:

- 1) muutuvkulud - kulud, mis sõltuvad olulises määral müügikoguse muutumisest. Muutuvkulude kujunemisel on aluseks mõõdetavad kogused, saasteainete kogused ja elektrienergia tarbimisandmed. Muutuvkulud võivad sisaldada mittekontrollitavatel tasudel põhinevaid kulusid, millest Konkurentsiamet annab eraldi hinnangu vee erikasutusõiguse tasule, saastetasule ja elektri kulule.
- 2) muud tegevuskulud - kulud, mis ei sisalda muutuv- ja finantskulusid ning põhivara kulumit. Muud tegevuskulud on valdavalt kulud, mida ettevõtja saab mõjutada oma efektiivsema majandustegevuse kaudu. Muud tegevuskulud võivad sisaldada mittekontrollitaval tasul/tasumääral põhinevaid kulusid (nt maamaks, riigilõivud, raskeveokimaks jm) (metoodika p 6.2).

Alljärgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu hinnataotluses esitatud tegevuskulude kohta.

6.1. Muutuvkulud

Metoodika punkti 5 järgi on muutuvkulud sõltuvad olulises määral müügikoguse muutumisest (näiteks vee erikasutusõiguse tasu, saastetasu, teiselt vee-ettevõtjalt ostetud veeteenuse kulu, elektri kulu jms). Nimetatud muutuvkulude kujunemisel on aluseks mõõdetavad kogused (ammutatud vee kogus, puhastatud reovee kogus, ostetud joogivee ja/või reoveeteenuse kogus kuupmeetrites; vt metoodika näide 3 ja 4), saasteainete kogused (tonnides, vt metoodika näide 12 ja 13) ja elektrienergia tarbimisandmed (nt elektrienergia kogused (kWh-des, kW-des, amprites vm; vt metoodika näide 14), mille detailsem ülevaade ja kirjeldus on toodud metoodika punktides 5.1–5.4. Eelnev muutuvkulude loetelu ei ole kinnine. Konkreetse vee-ettevõtja spetsiifilistest vajadustest ja vastavatest näitajatest lähtuvalt võidakse muutuvkuludena käsitleda ka muid olulisel määral müügikogusest sõltuvaid ja kogukuludes olulise mõjuga kulusid (nt kemikaalide kulu, mudatöötluse/-äraveo kulu vms).

Muutuvkulud võivad sisaldada mittekontrollitavatel tasudel põhinevaid kulusid.

Metoodika punkti 1.9 järgi on mittekontrollitavatel hindadel/tasumääradel põhinevad kulud need, mis ei ole mõjutatavad ettevõtja majandustegevuse kaudu, vaid sõltuvad ettevõtja-välistest teguritest (eelkõige seadusandlusest). Näiteks on ettevõtja jaoks mittekontrollitav järgnev (metoodika punkt 1.9):

- 1) administratiivselt reguleeritavate teenuste hinnad: ostetava elektri või gaasi võrguteenuse tasud;
- 2) teisele vee-ettevõtjale makstavad ÜVVKS § 48 lg-s 1 nimetatud tasud vastavalt Konkurentsiameti hinnaotsusele;
- 3) vee erikasutusõiguse tasumäärad;
- 4) keskkonda heidetavate saasteainete tasumäärad;
- 5) riigilõiv;
- 6) maamaks;
- 7) tasu riiklikult kehtestatud infrastruktuuri talumise kohustuse täitmise eest jms.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda arvatavad kulud peavad olema põhjendatud,

lähtuma tõhususest ning võimaldama vee-ettevõtjal täita seaduses sätestatud ülesandeid (ÜVVK § 52 lg 1).

TV-l on muutuvkuludeks vee erikasutusõiguse tasu, saastetasu ja elektri kulu.

Muutuvkulude põhjendatuse hindamiseks on Konkurentsiamet vee-ettevõtjatele välja töötanud küsimustiku töölehed „Algandmed“, „Keskkonnatasud“, Elekter“ ja „Kasumiaruanne“.

TV hinnataotluses prognoositud muutuvkulud

TV on hinnataotluses prognoosinud veeteenuse hinda lisatavaks vee erikasutusõiguse tasuks 21,29 tuhat €, saastetasuks 32,29 tuhat € ning elektri kuluks 291,63 tuhat € ehk muutuvkuludeks kokku 345,21 tuhat €.

Konkurentsiameti hinnang muutuvkuludele

Järgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu TV veeteenuse hinda arvatavatele muutuvkuludele kulukomponentide lõikes.

6.1.1. Vee erikasutusõiguse tasu

Vee erikasutusõiguse tasu makstakse õiguse eest võtta veekogust või põhjaveekihi vett erikasutuse korras Keskkonnatasude seaduse (edaspidi KeTS) § 10 lg 1 alusel. Vee erikasutusõiguse tasu kujuneb prognoositud ammutatud vee kogusele vee erikasutusõiguse tasumäärade rakendamisel¹².

Vee erikasutusõiguse tasumäärad võetakse täielikult arvesse vee erikasutusõiguse tasu arvutamisel, küll aga peab ettevõtja põhjendama vee erikasutusõiguse tasumääradega maksustatavaid vee koguseid (metoodika punkt 5.2).

TV hinnataotluses prognoositud vee erikasutusõiguse tasu

Hinnataotluses soovib TV veeteenuse hinda arvata vee erikasutusõiguse tasu summas 21,29 tuhat €.

Konkurentsiameti hinnang vee erikasutusõiguse tasule

Keskkonnalubade nr L.VV/327370, L.VV/331505, L.VV/329999, L.VV/330346, L.VV/332482 ja L.VV/332767 alusel on TV-l õigus ammutada vett siluri ja kesk-devoni põhjaveekihtidest. Hinnataotluses prognoosib TV ammutatava vee koguse regulatsiooniperioodil samaks 2024. a ammutatud vee kogusega, 251,38 tuhat m³.

Ammutatud vee kogus on otseselt arvutatav võetud joogivee müügi kogusest, omatarbevee ja veekao kogusest ehk ammutatud vee kogus = võetud joogivee müügi kogus + omatarbevee kogus + veekadu.

¹² KeTS § 10 lg 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 17.11.2014. a määruse nr 169 „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihi“

Konkurentsiamet luges otsuse p-s 5.1.1 põhjendatuks võetud joogivee müügikoguse 237,39 tuhat m³, otsuse p-s 5.2 omatarbevee koguse 3,00 tuhat m³ ja veekao koguse 10,98 tuhat m³. Seega **kujuneb TV regulatsiooniperioodil vajaminevaks ammutatava vee koguseks 251,38 tuhat m³** ($237,39 + 3,00 + 10,98 = 251,38$).

Vabariigi Valitsuse 17.11.2014. a määruse nr 169 „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ lisa järgi on 2025. aastal vee erikasutusõiguse tasumäär vee ammutamisel devoni põhjaveekihist ordoviitsiumi kihini **84,68 €/tuhat m³**.

Rakendades põhjendatuks loetud ammutatavale vee kogusele 251,38 tuhat m³ vee erikasutusõiguse vastavat tasumäära 84,68 €/tuhat m³, **kujuneb TV vee erikasutusõiguse tasuks kokku 21,29 tuhat €** [$(251,38 \times 84,68) / 1000 = 21,29$], mis vastab hinnataotluses prognoositud vee erikasutusõiguse tasule ja **on põhjendatud arvata regulatsiooniperioodil veeteenuse hinda** (ÜVVK § 50 lg 1 p 1 ja 2 alusel).

6.1.2. Saastetasu

Vee-ettevõtja peab tagama oma tegevuspiirkonnas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu (ÜVVK § 46). Veeseaduse (VeeS) järgi on reovee puhastamine vee-ettevõtja kohustus. VeeS § 187 järgi on vee-ettevõtja kohustatud soetama endale veeloa ja KeTS §-de 3, 5, 17, 20 ja 24 põhjal maksma veekogu reostamisel keskkonnatasuna saastetasu. KeTS § 14 lg 1 põhjal rakendatakse saastetasu, kui saasteaineid heidetakse välisõhku, veekogusse, põhjavette või pinnasesse või kõrvaldatakse jäätmeid. Keskkonnatasude rakendamise eesmärk on KeTS § 4 lg 1 järgi vältida või vähendada saasteainete keskkonda heitmisega võimalikku kahju.

Seaduses sätestatud saastetasude määrad arvatakse täielikult veeteenuse hinda, küll aga peab ettevõtja põhjendama saastekoguseid (metoodika punkt 5.3). Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda ei arvata seaduse alusel vee-ettevõtjale määratud trahve ja muid rahalisi kohustusi, mis on tingitud ettevõtja kohustuse rikkumisest, sh piirmäärasid ületavate saastekoguste eest makstud saastetasu (metoodika punktid 3.1.6 ja 5.3).

Veeteenuse hinda arvatava saastetasu põhjendatuse analüüsimiseks on Konkurentsiamet HMS § 5 lg 1 alusel (Konkurentsiametil on õigus määrata kaalutusõiguse alusel menetlustoimingu vorm) välja töötanud ja avaldanud oma koduleheküljel hinna taotlemise vormi ehk küsimustiku Exceli tabelite kujul. Nimetatud küsimustiku leheküljel „Keskkonnatasud“ sisaldub tabel, mida vee-ettevõtja on kohustatud täitma ning mis on ettevõtjapoolseks põhjenduseks saastetasude kohta veeteenuse hinnas. „Keskkonnatasud“ on välja töötatud võttes aluseks vee-ettevõtjate regulaarselt riigile esitatavaid saastetasu kohta käivaid vorme.

TV hinnataotluses prognoositud veeteenuse saastetasu

Hinnataotluses prognoosib TV regulatsiooniperioodi saastetasu kogusummaks 32,47 tuhat €, millest ettevõtja on eristanud puhastamisele 0,18 tuhat € ning veeteenuse hinnas arvestab 32,29 tuhat €.

Konkurentsiameti hinnang saastetasule

Saastetasu kujuneb saastekoguse, saastetasumäära, suubla koefitsiendi ja KeTS § 20 lg 5 nimetatud saastetasumäärade vähendamist kajastava ehk nn efektiivsuse koefitsiendi korrutisena. Kuna TV veeteenuse hinda arvatav saastetasu summa moodustab otsusega põhjendatuks peetavast veeteenuse lubatud müügitulust (ilma järelevalvetasuta) vaid 3,1%

(32,29 / 1034,80 × 100 = 3,1), siis ei analüüsi Konkurentsiamet kõiki saastetasu arvutamise aluseks olevaid komponente detailsealt¹³, vaid annab hinnangu prognoositud tasu summale.

TV kasutab reovee puhastamiseks 11 reoveepuhastit: Türi linnas, Kahala, Laupa elamute, Oisu, Taikse, Kabala, Kirna, Kärü, Väätsa, Lööla ja Reopalu asulates. Suurim TV tegevuspiirkonnas on Türi linna reoveepuhasti, kus puhastatakse enamus ärajuhitud reovee mahust, samuti osutatakse pürgimisteenust. Esitatud andmetel ei ole aastatel 2022–2024 esinenud üle loa saastekoguseid ning ka regulatsiooniperioodiks on ettevõtja prognoosinud puhastite nõuetekohast töötamist.

Ülevaade ettevõtja tasutud saastetasu summadest aastatel 2022–2024 ja prognoosidest regulatsiooniperioodiks on esitatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 8).

Tabel 8. Saastetasu

Rida	Saastetasu	Ühik	2022	2023	2024	2025
1	Kogu makstud saastetasu	tuhat €	25,61	28,83	20,52	32,47
2	sh pürgimisteenuse saastetasu	tuhat €	0,36	0,23	0,11	0,18
3	Veeteenuse hinda arvatav saastetasu	tuhat €	25,25	28,60	20,41	32,29
4	Reoveeteenuse müügikogus	tuhat m ³	256,18	269,32	293,08	293,08
5	Veeteenuse saastetasu erikulu reovee müügikoguse kohta (rida 3/ rida 4)	€/m ³	0,10	0,11	0,07	0,11

Konkurentsiamet ei saa aktsepteerida veeteenuse hinnas keskkonnalubades sätestatud piirmäärasid ületavate saastekoguste eest makstud saastetasu (ülenormatiivse saaste tasu) arvamist veeteenuse hinda. Seepärast hindab amet ainult loaga saastekogustelt maksutud saastetasu.

TV tasutud saastetasust veeteenuse osutamisega seotud summa oli 2022. aastal 25,25 tuhat €, kasvas 2023. aastal 28,60 tuhande €-ni ja langes 2024. aastal 20,41 tuhande €-ni (vt Tabel 8 rida 3). Regulatsiooniperioodi ehk 2025. a veeteenuse hinda arvatavaks saastetasuks on ettevõtja prognoosinud 32,29 tuhat € (vt tabel 8 rida 3). Veeteenuse saastetasu erikuluks (saastetasu summa jagatud puhastitele juhitud reoveeteenuse müügikogusega) kujuneb 2025. aastal 0,11 €/m³, mis on sama¹⁴ 2023. a vastava näitajaga 0,11 €/m³ (vt Tabel 8 rida 5). 2024. aastal oli saastetasu, samuti ka saastetasu erikulu madalam võrreldes 2023. aastaga ning ettevõtja selgitusel on: „erinevus tingitud peamiselt Türi reoveepuhasti N (üld lämmastik) väärtuste erinevusest. Näiteks III kv 2023. a mõõdetud/deklareeritud 20 mg/l ning makstud summa 3041,82 eur, III kv 2024. a mõõdetud/deklareeritud 5 mg/l ning makstud summa 1776,55 eur. Teiste näitajate osas olid erinevused minimaalsed. N (üld lämmastik) mõjutab saastetasu arvestust enim ehk on kalleim saasteaine. OÜ Türi Vesi ei ole muutnud tehnoloogiat ja töötab olemasoleva parima tehnikaga, puhasti on rajatud 2010. a-l, lämmastikku eraldatakse bioloogilisel meetodil, nitrifikatsioon on mikrobioloogiline protsess, mille jooksul ammonium (NH₄⁺) muundub nitraadiks (NO₃⁻). Antud protsessi manipuleerimine on meie kasutuses oleva tehnikaga teadlikult keeruline, pigem lämmastiku koguse vähenemise taga on sisendreovee koguse ja kontsentratsiooni muutus. Türi linnas on kasutusel nõ ühisvoolne

¹³ Menetlusökonoomika kaalutluste tõttu ei vii Konkurentsiamet läbi saastetasude kujunemise süvaanalüüsi, kuna saastetasu osakaal kogukuludest on niivõrd väike, et omab väheolulist mõju veeteenuse hinnale.

¹⁴ Seejuures on saastetasu arvustustes rakendatud saastetasumäärasid, mis hakkasid kehtima alates 01.01.2025 ning on kõrgemad varasemate aastate määradest.

kanalisatsioon, s.t. osa linna sademeveest voolab samuti Türi linna reoveepuhastisse. Kuna kogused on olnud kõikuvad, siis 2025. a kogused on arvestatud 2022–2024 iga saasteaine keskmise erikulu järgi ning summad siis sõltuvad arvutuslikust saastekogusest ja reovee mahust.“

Kuna TV 2025. aastaks prognoositud saastetasu erikulu on sarnane aastate 2022–2023 erikuluga ning saaste kogused on arvatud eelnevate aastate saasteainete keskmise erikulu järgi, **siis peab Konkurentsiamet ÜVVKS § 50 lg 1 p 1 ja 2 alusel põhjendatuks arvata veeteenuse hinda saastetasu 32,29 tuhat €.**

6.1.3. Elektri kulu

TV hinnataotluses prognoositud veeteenuse elektri kulu

Hinnataotluses prognoosib TV regulatsiooniperioodil veevaldkonna tarbitavaks elektrienergia koguseks 976,99 MWh ja elektri kuluks 292,76 tuhat €. TV on eristanud muule tegevusele (purgimine) elektri kulu 1,13 tuhat € ning veeteenuse hinda arvatavaks elektri kuluks on 291,63 tuhat € (sh 84,34 tuhat € võetud joogivee teenuse kulu ja 207,29 tuhat € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse kulu).

Konkurentsiameti hinnang elektri kulule

Elektri kulu kujuneb elektrikoguse korrutamisel elektrienergia hinna, võrguteenuse hinna, elektriaktsiisi ning taastuvenergia tasu summaga, mistõttu annab Konkurentsiamet alljärgnevalt kõikidele eelnimetatud elektrikulu arvutamise aluseks olevatele komponentidele hinnangu eraldiseisvalt.

Elektrienergia kogus

TV kasutab veevaldkonnas elektrienergiat vee pumpamiseks ja puhastamiseks ning reovee ärajuhtimiseks ja puhastamiseks. Konkurentsiamet koostas TV esitatud andmete alusel tabeli (vt Tabel 99) veevaldkonna tarbeks ostetud elektrienergia koguste ja kulu kohta.

Tabel 9. Veevaldkonna elektrienergia tarbimine ja kulu

Rida	Elektri ostukogus ja kulu	Ühik	2022	2023	2024	2025
1	Ostetud elektrienergia kogus	MWh	948,08	941,18	976,99	976,99
2	muutus võrreldes eelneva aastaga	%	-	-0,7	3,8	0,0
3	Ammutatud vee kogus	tuhat m ³	241,03	243,65	251,38	251,38
4	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügi kogus koos purgimise kogusega	tuhat m ³	259,82	271,49	294,69	294,69
5	Ammutatud vee ja reovee kogus kokku	tuhat m ³	500,84	515,14	546,06	546,06
6	Elektritarbimise erikulu (rida 1 / rida 5)	kWh/m ³	1,89	1,83	1,79	1,79
7	Elektri kulu	tuhat €	223,78	275,21	288,39	292,76
8	Elektri keskmine hind	senti/kWh	0,2360	0,2924	0,2952	0,2997
9	Veemajandusobjektide arv kokku	tk	123	123	123	123

Tabeli (vt Tabel 99) andmete kohaselt oli veevaldkonnas (sh purgimine) ostetud elektrienergia kogus 2022. aastal 948,08 MWh, vähenes 2023. aastal 941,18 MWh-ni ning kasvas 2024. aastal

976,99 MWh-ni (vt Tabel 99 rida 1 veerud 2022–2024). 2024. aastal toimunud elektrienergia tarbimise kasv on toimunud ettevõtja selgitusel seoses reovee teenusega ning on põhjendatav suurenenud ärajuhtimise- ja puhastuskogustega. Regulatsiooniperioodiks on TV prognoositud veevaldkonnas tarbitava elektrienergia koguse 976,99 MWh-i samaks 2024. aastaga.

Kuna veevaldkonnas tarbitav/ostetav elektrienergia kogus sõltub käideldava vee kogusest, siis hinnangu andmiseks veeteenuse elektrienergia kogusele, arvutas Konkurentsiamet elektrienergia erikulu (elektrienergia kogus jagatud ammutatud vee koguse ja reoveeteenuse müügikoguse summaga; vt Tabel 99 rida 6). TV tegevuspiirkonnas oli elektrienergia erikulu 2022. aastal 1,89 kWh/m³ ja vähenes aastatel 2023–2024 tasemele 1,79–1,83 kWh/m³ (vt Tabel 99 rida 6 veerud 2023–2024). Regulatsiooniperioodiks prognoosib TV elektrienergia erikuluks 1,79 kWh/m³ ehk samale tasemele eelneva aasta (vaadeldava ajavahemiku madalaima) erikuluga. Seetõttu peab Konkurentsiamet põhjendatuks **veevaldkonna elektrienergia erikulu 1,79 kWh/m³**.

Lähtudes Konkurentsiameti otsuse punktis 6.1.1 põhjendatuks loetud ammutatava vee kogusest 251,38 tuhat m³, punktis 5.1.2 põhjendatuks loetud reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogusest 293,08 tuhat m³ (koos purgimise kogusega 294,69 tuhat m³) ning käesolevas punktis põhjendatuks loetud elektrienergia erikulust 1,79 kWh/m³, kujuneb põhjendatud veevaldkonnas ostetavaks elektrienergia koguseks 976,99 MWh [(251,38 + 294,69) × 1,79 = 976,99¹⁵].

Elektri hind

Hinnataotluses esitatud andmete järgi on TV prognoositud regulatsiooniperioodi elektrienergia hinnaks **23,895 senti/kWh**. Elektrienergia ostmiseks küsis TV 2022. a augustikuus pakkumised erinevatelt elektrienergia müüjatelt (Eesti Energia AS, AS Alexela ja Elektrum Eesti OÜ) fikseeritud elektrienergia hinnale, mille raames esitas parima pakkumise Eesti Energia AS (fikseeritud elektrienergia hind 238,95 €/MWh; teiste ettevõtete pakutav hind oli kõrgem või ei nõustunud pakkumist fikseeritud hinnale tegema). Soodsaima hinnapakkumise alusel sõlmisid TV ja Eesti Energia AS 31.08.2022 elektrienergia tarneks müügilepingu nr 402820 kehtivusega 01.10.2022 kuni 30.09.2027. Seega kujuneb TV elektrienergia hind lepingulisest fikseeritud hinnast **238,95 €/MWh**, ehk 23,895 senti/kWh.

Fikseeritud hinnaga sõlmitud elektrienergia tarnelepingu põhjendatuse kontrollimiseks võrdles Konkurentsiamet TV lepingulist fikseeritud elektrienergia hinda 238,95 €/MWh Nord Pool¹⁶ elektribörsi Eesti hinnapiirkonna elektrienergia keskmiste hindadega hinnataotluse esitamisele eelnenud 12-kuulisel ajavahemikul november 2024 kuni oktoober 2025 (vt Tabel 50).

Tabel 50. Elektrienergia keskmised börsihinnad

Rida	Nord Pool Eesti hinnapiirkonna viimase 12 kuu elektrienergia keskmised hinnad	börsihind €/MWh	börsihind senti/kWh
1	2024 - November	82,56	8,256
2	2024 - Detsember	84,28	8,428
3	2025 - Jaanuar	92,02	9,202

¹⁵ Ametile on teada veekoguste ja erikulu andmed käesolevas otsuses näidatust suurema täpsusega (kajastatud *Exceli* tabelites). Arvutuste tegemisel lähtub amet *Exceli* tabelis kajastatud täpsematest andmetest.

¹⁶ <https://data.nordpoolgroup.com/auction/day-ahead/prices?deliveryDate=latest¤cy=EUR&aggregation=Hourly&deliveryAreas=AT>

Rida	Nord Pool Eesti hinnapiirkonna viimase 12 kuu elektrienergia keskmised hinnad	börsihind €/MWh	börsihind senti/kWh
4	2025 - Veebruar	151,85	15,185
5	2025 - Märts	90,20	9,020
6	2025 - Aprill	73,25	7,325
7	2025 - Mai	67,63	6,763
8	2025 - Juuni	41,35	4,135
9	2025 - Juuli	36,70	3,670
10	2025 - August	77,31	7,731
11	2025 - September	81,12	8,112
12	2025 - Oktoober	89,68	8,968
13	<i>Viimase 12 kuu keskmine hind</i>	<i>80,66</i>	<i>8,066</i>

Eelnevast tabelist nähtub, et eelneva 12 kuu keskmiseks börsihinnaks kujuneb 80,66 €/MWh (vt Tabel 50 rida 13), mis on madalam TV hinnataotluses prognoositud elektrienergia hinnast 238,95 €/MWh. Vaadeldud 12-kuulisel ajavahemikul on elektri börsihind muutunud vahemikus 36,70–151,85 €/MWh ehk olnud väga muutlik.

Elektrienergia hinna suur volatiilsus algas 2021. aasta teisel poolaastal ja jätkus eriti suurte kõikumistega 2022. aastal ning seda terves Euroopas. 2023. aastast on elektrienergia hinna volatiilsus olnud 2022. aastast väiksem, kuid esineb siiski teatav määramatus tulevikus kujuneva elektrienergia hinnataseme kohta (nii lühi- kui ka pikaajaliselt). Ettevõtja elektrimüügilepingu sõlmimise aeg augustis 2022. aastal jääb viimaste aastate elektrienergia kõige kõrgemate hindade ajajärku, mistõttu viimase 12 kuu hindade võrdluses on kehtiv lepinguline hind oluliselt kõrgem.

Konkurentsiamet on seisukohal, et väga pikaajalise fikseeritud hinnaga elektrienergia ostulepingu sõlmimisel peab ettevõtja hindama ning arvestama elektrienergia müüjaga kokkulepitava elektrienergia suuruse ja lepingu pikkusega seotud riske. **Amet märgib ka, et sõltumata lepingu pikkusest on monopoolsel ettevõtjal oluline jälgida elektriturul toimuvat, sh turuhindade olulist alanemist ja hinnata tarbijatele soodsama elektrienergia hinna veeteenuse hinda lülitamise võimalusi ja alternatiive.** Vastavate alternatiivsete võimaluste kaalumisel (sh müügiperioodi ennetähtaegse lõpetamise tasu) tuleb lähtuda tarbijatele parimatest valikutest.

TV on menetluse käigus selgitanud, et on Eesti Energia AS-ga korduvalt ühendust võtnud ning küsinud fikseeritud hinna ümberhindamist ning uurinud ka lepingu lõpetamise tingimuste kohta. Eesti Energia AS (Enefit AS) ei näe võimalust TV lepingulist hinda muuta ning lepingu ennetähtaegsel lõpetamisel peab TV tasuma tarbijata jäänud elektrienergia koguse ja lepingus oleva hinna korrutisest tuleneva lepingu lõpetamise tasu. Eesti Energia AS on oma 10.08.2023 saadetud vastuses ettevõtjale kalkuleerinud tasutavaks summaks 444 938,00 eurot (km-ta). Seega ei ole TV-l mõistlik sõlmitud lepingut ennetähtaegselt lõpetada.

Kuna TV 2025. aastaks prognoositud elektri kulu lähtub ettevõtja lepingulisest fikseeritud elektri hinnast, mis kujunes 2022. aasta augusti turuolukorras erinevate elektrienergia müüjate pakutud hindadest soodsaimaks elektrienergia fikseeritud hinnaks, **aktsepteerib Konkurentsiamet regulatsiooniperioodi elektrienergia kulu kujundamisel TV hinnataotluses kasutatud elektrienergia hinda 238,95 €/MWh ehk 23,895 senti/kWh.**

Võrguteenuse hind¹⁷

TV ostab elektri võrguteenust jaotusvõrgu ettevõtjalt Elektrilevi OÜ pakettidega Võrk 1, Võrk 2, Võrk 4, Võrk 5 ja VMA2 Konkurentsiameti 22.04.2025. a otsusega nr 7-3/2025-041 kooskõlastatud hindadega.

Konkurentsiamet peab põhjendatuks veevaldkonna elektrikulu arvutamisel Elektrilevi OÜ hinnapakettidele vastavate ja Konkurentsiameti otsusega kooskõlastatud võrguteenuse tasude (s.h reaktiivenergia tasu) alusel kujunenud kaalutud keskmist võrguteenuse tasu 5,021 senti/kWh.

Elektriaktsiis ja taastuvenergia tasu¹⁸

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 66 lg 12alusel lisandub elektrienergia hinnale elektriaktsiis **0,21 senti/kWh** ning elektrituruseaduse § 59² lg 1 alusel taastuvenergia tasu **0,84 senti/kWh¹⁹**.

Elektri kulu kujunemine

Elektri kulu kokku kujuneb elektrikoguste korrumtamisel elektrienergia hinna, võrguteenuse hinna, elektriaktsiisi ja taastuvenergia tasu summaga.

Konkurentsiamet peab põhjendatuks veevaldkonna osutamisel tarbitud elektri kaalutud keskmist hinda 29,966 senti/kWh ($23,895 + 5,021 + 0,21 + 0,84 = 29,966$).

Põhjendatuks loetud veevaldkonna elektrienergia koguse 976,99 MWh ja kaalutud keskmise elektri hinna 29,966 senti/kWh alusel kujuneb **veevaldkonna elektri kuluks 292,76 tuhat €** ($976,99 \times 29,966 / 100 = 292,76^{20}$).

Kogu veevaldkonna elektri kulust on ettevõtja eristanud muu tegevusega (purgimine) seotud elektri kulu 1,13 tuhat € ning soovib veeteenuse hinda arvata elektri kulu 291,63 tuhat € ($292,76 - 1,13 = 291,63$). Arvestades võetud joogivee teenuse ja reoveeteenuse objektide elektritarbimist on veeteenuse elektri kulust 84,34 tuhat € seotud võetud joogivee teenusega ning 207,29 tuhat € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega.

Konkurentsiamet peab ÜVVKS § 50 lg 1 p 1 ja 2 alusel põhjendatuks arvata veeteenuse hinda elektri kulu 291,63 tuhat €, kuna see on kujunenud põhjendatuks loetud elektrienergia koguse ja kaalutud keskmise elektrienergia hinna alusel ning eristatud on muu tegevusega seotud elektri kulu 1,13 tuhat €. Veeteenuse elektri kulust on võetud joogivee teenusega seotud elektri kulu 84,34 tuhat € ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega seotud elektri kulu 207,29 tuhat €.

¹⁷ Elektri hinnas sisalduv võrgutasu komponent on ettevõtja jaoks mittekontrollitaval tasul põhinev kulu (vt otsuse p 6.1)

¹⁸ Elektri hinnas sisalduv aktsiisi ja taastuvenergia tasu komponent on ettevõtja jaoks mittekontrollitaval tasul põhinev kulu (vt otsuse p 6.1)

¹⁹ <https://elering.ee/taastuvenergia-tasu>

²⁰ Ametile on teada elektrienergia koguste ja võrgutasude andmed käesolevas otsuses näidatust suurema täpsusega (kajastatud *Exceli* tabelites). Arvutuste tegemisel lähtub amet *Exceli* tabelis kajastatud täpsematest andmetest.

6.2. Muud tegevuskulud

Veeteenuse hinda arvatavate muude tegevuskulude põhjendatuse hindamiseks ÜVVKS § 52 lg 1 ja ÜVVKS § 50 lg 1 p-de 1 ja 2 alusel, analüüsib Konkurentsiamet muid tegevuskulusid metoodika punkti 6 põhjal.

Muude tegevuskuludena defineerib Konkurentsiamet metoodika punkti 6.2 alusel kulusid, mis ei sisalda muutuv- ja finantskulusid ning põhivara kulumit ning valdavalt on need kulud, mida ettevõtja saab mõjutada oma efektiivsema majandustegevuse kaudu. Muud tegevuskulud võivad sisaldada mittekontrollitaval tasul/ tasumääral põhinevaid kulusid (nt maamaks, riigilõivud, raskeveokimaks jm).

Muude tegevuskulude hulka arvestatakse üldjuhul järgmised põhjendatud kulud (metoodika punkt 6.3):

- 1) ettevõtja teostatavad hooldus- ja remondikulud;
- 2) sisse ostetavate tööde ja teenuste kulud;
- 3) transpordikulud;
- 4) infotehnoloogia ja sidekulud;
- 5) tööjõukulud (koos maksudega);
- 6) muud kulud, mis tuleb taotluses loetleda ja põhjendada.

Põhjendatud tegevuskulude hindamisel lähtutakse järgmisest (ÜVVKS § 52 lg 2 ja metoodika p 6.4):

- 1) kulude dünaamika ajas ja selle võrdlus tarbijahinnaindeksi²¹ (THI) dünaamikaga;
- 2) kulukomponentide põhjendatuse analüüs, sealhulgas eksperdihinnangud;
- 3) vee-ettevõtja kulude ning nende põhjal arvatatud statistiliste näitajate võrdlus teiste sarnaste vee-ettevõtjate kuludega.

Veeteenuse hinda ei ole alust arvata ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu, sest maksmata arvete kulu arvamine veeteenuse hinda ning seeläbi korrektselt arveid tasuvate isikute veeteenuse hinda ei ole põhjendatud ja õiglane korrektselt arveid tasuvate tarbijate suhtes. Samuti ei motiveeriks maksmata arvete kulu arvamine veeteenuse hinda ettevõtjat võlgnikega tegelema (ÜVVKS § 52 lg 3 p 1 ja metoodika p 6.8).

TV hinnataotluses prognoositud muud tegevuskulud

TV on hinnataotluses prognoosinud taotletavas veeteenuse hinnas kajastuvateks muudeks tegevuskuludeks kokku 317,89 tuhat €. Muude tegevuskulude põhjendatust hindab Konkurentsiamet hinnataotlusega esitatud andmete ning ettevõtjalt menetluse käigus saadud selgituste alusel. Muude tegevuskulude summadest aastatel 2022–2025 annab ülevaate alljärgnev tabel (vt Tabel 61). Tabelis on esitatud vaid veeteenuse hinda arvatud muud tegevuskulud ning tabel ei kajasta veeteenusega mitteseotud tegevustele jaotatud tegevuskulusid.

²¹ THI väljendab üldises majanduskeskkonnas aset leidva kulude kasvu dünaamikat, mis avaldub lõpptulemusena keskmise tarbija ostukorvi hinna muutuses.

Tabel 61. Muud tegevuskulud veeteenuse hinnas

Rida	Muud tegevuskulud	Ühik	2022 otsus*	2022	2023	2024	2025
1	Muud tegevuskulud kokku	tuhat €	310,88	278,39	300,32	290,88	317,89
2	Tegevuskulude muutus võrreldes eelneva aastaga	%	-	-	7,9	-3,1	9,3
3	Veeteenuste müügi kogus	tuhat m ³	516,37	490,68	507,22	530,48	530,48
4	Muude tegevuskulude erikulu	€/m ³	0,60	0,57	0,59	0,55	0,60
5	THI muutus**	%	-	19,4	9,2	3,5	5,4

* Regulatsiooniperiood 2022. a

** Statistikaameti²² andmetel oli THI muutus 2022. aastal 19,4%, 2023. aastal 9,2%, 2024. aastal 3,5%. Rahandusministeeriumi 2025. aasta suvises majandusprognoosis²³ on THI muutuseks prognoositud 2025. aastal 5,4 %. THI muutus 2022. aastal 19,4% tähendab, et 2021. aasta hinnad on 2022. aastaks kasvanud 19,4% võrra.

Konkurentsiameti hinnang muude tegevuskuludele

KonkS tähenduses on turgu valitsevas seisundis ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitsevat seisundit eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest (KonkS § 13 lg 1). Samuti omab turgu valitsevat seisundit KonkS §-des 14 ja 15 sätestatud eri- või ainuõigust või olulist vahendit omav ettevõtja (KonkS § 13 lg 2). KonkS § 15 järgi loetakse olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli omavaks ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid millele juurdepääsuta või mille olemasoluta ei ole võimalik kaubaturul tegutseda. Seega on TV olulist vahendit omav ettevõtja, mis tähendab, et TV-l oma tarbijate üle turgu valitsev seisund. Seega puudub TV, kui loomuliku monopoli, tarbijatel võimalus valida teist teenuse osutajat isegi juhul, kui TV kulutused ning sellest tulenedes hind on tarbijatele vastuvõetamatu. TV turgu valitseva seisundi tõttu on oluline kontrollida, et ettevõtja ei lisaks oma teenuse hinda ülemäärasel hulga kulusid, sest ÜVVKS § 50 lg 1 alusel võib veeteenuse hind sisaldada vaid põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

Konkurentsiamet märgib, et veeteenuse hinda arvatavate muude tegevuskulude põhjendatuse hindamisel lähtub Konkurentsiamet ÜVVKS § 52 lg-s 1, ÜVVKS § 50 lg 1 p-des 1 ja 2 sätestatud alustest ning metoodika p-des 6.1–6.8 sätestatust.

ÜVVKS ja metoodika punktid kokkuvõtlikult tähendavad, et veeteenuse hinda arvatavad muud tegevuskulud peavad olema põhjendatud, lähtuma kuluefektiivsusest (ettevõtja saab mõjutada efektiivsema majandustegevusega) ning võimaldama ettevõtjale seadusega sätestatud ülesannete täitmise. Konkurentsiamet kasutab põhjendatud tegevuskulude analüüsimisel kulude dünaamika jälgimist ajas ja selle võrdlust THI dünaamikaga ning vee-ettevõtja tegevuskulude ja nende põhjal arvutatud statistiliste näitajate võrdlemist sarnaste vee-ettevõtjate näitajatega (metoodika p 6.5). Neid meetodeid rakendatakse ühtselt ja ühetaoliselt võrdse kohtlemise printsiibist lähtudes kõikides reguleeritavates valdkondades, lisaks veeteenuse hinna analüüsimisele ka elektri- ja maagaasi võrgutasude (elektriturseaduse § 72 lg 8, maagaasiseaduses § 23² lg 3) ning soojuse piirhindade kujundamisel.

²² Avaldatud <https://www.stat.ee/stat-tarbijahinnaindeksi-muutus>

²³ Avaldatud 26.08.2025, [Rahandusministeeriumi majandusprognoos](#) | [Rahandusministeerium](#)

TV muud tegevuskulud olid 2022. aastal tasemel 278,39 tuhat € ja kasvasid 2024. aastaks 290,88 tuhande €-ni (vt Tabel 61 rida 1 veerud 2022–2024). 2025. aasta muude tegevuskulude summaks prognoosib ettevõtja 317,89 tuhat €, mis on 9,3% kõrgem eelneva aasta näitajast (vt Tabel 61 veerg 2025 read 1 ja 2).

Konkurentsiamet on seisukohal, et tegevuskulude prognoos peab olema kooskõlas muutustega üldises majanduskeskkonnas, mille kokkuvõtvaks näitajaks on THI. Viimati analüüsis Konkurentsiamet TV muid tegevuskulusid 2022 otsuses ning regulatsiooniperioodiks oli aasta 2022.

TV on 2025. aastaks prognoosinud muude tegevuskulude kasvu võrreldes 2022 otsusega 2,3% ($317,89 / 310,88 \times 100 - 100 = 2,3$; vt Tabel 61 rida 1 veerud 2022 otsus ja 2025). 2022. a tegelike tegevuskuludega võrreldes on kasv olnud 14,2% ($317,89 / 278,39 \times 100 - 100 = 14,2$; vt Tabel 61 rida 1 veerud 2022 ja 2025).

Statistikaameti andmetel oli THI muutus 2023. aastal 9,2%, 2024. aastal 3,5% (vt https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus_hinnad/IA001) ning rahandusministeeriumi 2025. aasta suvise majandusprognoosi kohaselt (vt allmärkus nr 23) on 2025. aastal THI muutuseks prognoositav 5,4%, st alates 2022. aastast prognoositav THI muutus on 19,1% [$100 \times (100 + 9,2) / 100 \times (100 + 3,5) / 100 \times (100 + 5,4) / 100 - 100 = 19,1$]. Seega on TV prognoosinud muude tegevuskulude kasvu regulatsiooniperioodiks madalamaks võrreldes sama perioodi (2023–2025) THI ehk tarbijahindade kallinemist kajastava kokkuvõtva indeksi muutusega.

Täiendava hinnangu andmiseks muudele tegevuskuludele arvutas Konkurentsiamet muude tegevuskulude erikulu müügikoguse suhtes (muude tegevuskulude summa jagatud võetud joogivee müügikoguse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikoguse summaga, vt Tabel 61 rida 4). TV tegevuskulude erikulu oli vaadeldavail aastail vahemikus 0,55 €/m³–0,59 €/m³ (vt Tabel 61 rida 4 veerud 2022–2024). TV 2025. aastaks prognoositav muude tegevuskulude erikuluks kujuneb otsuse punktides 5.1.1 ja 5.1.2 põhjendatuks loetud müügikoguste alusel 0,60 €/m³, mis on mõnevõrra kõrgem eelnevate aastate tegelikest erikuludest ja sama 2022 otsuses põhjendatuks peetud tegevuskulude erikuluga (0,60 €/m³).

Konkurentsiamet võrdles TV muude tegevuskulude erikulu teiste võrreldavate vee-ettevõtjate vastava näitajaga. TV-ga võrreldavad vee-ettevõtjad on sellised, kelle müügikoguse ja torustike pikkuse suhe jääb TV müügikoguse ja torustike pikkuse suhtega **2,9 tuhat m³/km** võrreldavasse vahemikku 1,7–4,1 tuhat m³/km (s.t +/- 40% TV müügikoguse ja torustike pikkuse suhtest). Võrdlusest teiste vee-ettevõtjatega selgus, et TV muude tegevuskulude erikulu jääb madalamaks TV-ga võrreldavate vee-ettevõtjate tegevuskulude erikulude kaalutud keskmisest²⁴, mis näitab, et TV juhib muid tegevuskulusid efektiivselt.

Lähtudes 2022 otsuses põhjendatuks peetud muude tegevuskulude tasemest ja THI muutusest vahepealsetel aastatel, ning võrdlusest sarnaste vee-ettevõtjatega, **saab Konkurentsiamet pidada veeteenuse hinnas ÜVVKS § 50 lg 1 p-de 1 ja 2 alusel põhjendatuks TV muude tegevuskulude summat 317,89 tuhat €.**

²⁴Analüüsitava ettevõtja näitaja põhjendatusele hinnangu andmisel lähtub Konkurentsiamet võrreldavate ettevõtjate näitajate erikulude kaalutud keskmisest, sealjuures on kaaluks ettevõtjate müüginahud.

6.3. Põhivahendite rendikulu

TV hinnataotluses prognoositud põhivahendite rendikulu

TV osutab Türi vallas veeteenust kohalikule omavalitsusele kuuluvatel ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni infrastruktuuri varadel rendilepingu alusel, mille eest tasub TV Türi vallale renditasu. Hinnataotluse kohaselt prognoosib TV 2025. aastal veeteenuse osutamiseks renditavate varade renditasu suuruseks 261,61 tuhat €, mida soovib arvata veeteenuse hinda.

Veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivahendite rendikulu suurusele hinnangu andmisel lähtub Konkurentsiamet põhimõttest, et renditava vara eest makstav tasu ei kajastuks veeteenuse hinnas suuremas ulatuses kui olukorras, kus need varad oleksid ettevõtte omandis reguleeritava vara koosseisus, millelt arvestatakse kapitalikulu ja põhjendatud tulukust. Seetõttu on ülevaade rendikulu kujunemise alustest ja põhjendatusest antud käesoleva otsuse punktis 8.1, kus käsitletakse renditavate varade kapitalikulu ja põhjendatud tulukust.

7. Investeeringud

Veeteenuse hind peab katma investeeringud olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks (ÜVVKS § 50 lg 1 p 3) ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemise (välja arvatud tagastamatu abina saadud investeeringud ja ÜVVKS § 20 lõike 3 alusel liitumistasude eest tehtud investeeringud) (ÜVVKS § 50 lg 1 p 4). Seetõttu on oluline hinnata investeeringute põhjendatust veeteenuse hinnas. Konkurentsiamet küsib kohaliku omavalitsuse üksuselt arvamust hinnataotluses kajastatud investeeringute vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale (ÜVVKS § 58 lg 8). Kohaliku omavalitsuse ülesanne on läbi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava tagada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkus. Kohalik omavalitsus kinnitades vee-ettevõtja prognoositud investeeringute vastavust ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale kindlustab, et investeeringute arvamiseega veeteenuse hinda on tagatud ka ÜVVKS § 50 lg 1 p-de 3 ja 4 täitmine.

TV hinnataotluses kajastatud ettevõtja omavahenditest aastatel 2022–2024 tehtud ja 2025. aastal tehtavad veevaldkonna investeeringud on kokkuvõtlikult esitatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 72 ning detailselt otsuse lisas 1 „TV investeeringud 2022–2025“):

Tabel 72. Investeeringud

Rida	Veevaldkonna investeeringud	Ühik	2022	2023	2024	2025
1	Võetud joogivee teenus	tuhat €	21,07	19,66	98,54	40,59
2	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus	tuhat €	52,65	33,10	20,83	44,05
3	Lõpetamata ehitised 2025. a lõpus	tuhat €	-	-	-	11,11
S	Veevaldkonna investeeringud (ilma lõpetamata ehitiseta)	tuhat €	73,71	52,76	119,37	84,64
S1	Veevaldkonna investeeringud (koos lõpetamata ehitisega)	tuhat €	73,71	52,76	119,37	95,75

28.10.2025 saatis Konkurentsiamet Türi Vallavalitsusele järelepärimise arvamuse saamiseks TV hinnataotluses kajastatud investeeringute (14.07.2025 samasisuline pöördumine täiendatud lõpetamata ehitiste andmetega 2025. aasta lõpus) vastavuse kohta kohaliku omavalitsuse

volikogus kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale, lähtudes ÜVVKS § 58 lg 8.

10.11.2025 Türi Vallavalitsus vastas, et hinnataotluses kajastatud investeeringud on vastavuses valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaga.

Lähtudes ÜVVKS § 50 lg 1 p-dest 3 ja 4 ning kohaliku omavalitsuste kinnitusest, et hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavad Türi vallas kehtivale ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale, **loeb Konkurentsiamet põhjendatuks TV aastatel 2022–2025 omavahendite ja kohustuste arvelt teostatud/teostatavad veevaldkonna investeeringud summas 341,59 tuhat € (73,71 + 52,76 + 119,37 + 95,75) = 341,59 tuhat €;** vt tabel 12 rida S1), milles sisaldub lõpetamata ehitiste saldo 2025. aasta lõpus 11,11 tuhat €.

8. Reguleeritava vara, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse arvestus

Reguleeritav vara ja kapitalikulu

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda arvatava põhivara kulumi arvutamisel lähtutakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara väärtusest ning kuluminormist, mis vastab põhivara kasulikule tehnilisele elueale (ÜVVKS § 54 lg 1 ja lg).

Metoodika p 7.4 põhjal on reguleeritava vara (ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara) määramine vajalik kapitalikulu (nimetatud ka põhivara kulumi) ja põhjendatud tulukuse arvutamiseks. Metoodika p 7.7 järgi arvestatakse teistele vee-ettevõtjatele tasutud liitumistasud reguleeritava vara hulka.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse põhivara hulka ei arvestata järgmist (ÜVVKS § 53 lg 1 ja metoodika p 7.2):

- 1) pikaajalised finantsinvesteeringud;
- 2) immateriaalne põhivara, välja arvatud arvutitarkvara ja litsentsid, mis on vajalikud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks;
- 3) liitumistasudest soetatud põhivara;
- 4) põhivara, mida vee-ettevõtja ei kasuta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks;
- 5) tagastamatu abiga soetatud põhivara, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud erisusi.

Metoodika p 7.14 järgi kasutatakse reguleeritava vara väärtuse leidmisel põhivara bilansilist jääkmaksumust regulatsiooniperioodi lõpus, võttes arvesse metoodika punktis 7.7 sätestatud. Kapitalikulu leidmisel kasutatakse raamatupidamises kajastuvat kulumit reguleeritavale varale.

Metoodika p 7.12 järgi arvutatakse reguleeritav vara regulatsiooniperioodil alljärgnevalt:

$$RV = RV_r + KK,$$

kus:

RV	-	reguleeritav vara;
RV_r	-	reguleeritava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus;
KK	-	käibekapital.

Käibekapital on viis protsenti viimase kolme kalendriaasta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni

teenuse käibe aritmeetilisest keskmisest (ÜVVKS § 55).

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal on tagatud investeeringud olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemine, välja arvatud tagastamatu abina saadud investeeringud ja ÜVVKS § 20 lõike 3 alusel liitumistasude eest tehtud investeeringud (ÜVVKS § 50 lg 1 p 3 ja 4). Lisaks peab veeteenuse hind vee-ettevõtjale tagama põhjendatud tulukuse vee-ettevõtja investeeritud kapitalilt (ÜVVKS § 50 lg 1 p 5).

Seega lähtub Konkurentsiamet reguleeritava vara leidmisel vaid vee-ettevõtja omavahendite ja tema võetud laenukohustuste arvelt soetatud põhivara jääkmaksumusest ning selle hulka ei arvata tagastamatu abi raames ega tarbijate tasutud liitumistasude arvelt soetatud põhivara.

Metoodika p 1.15 järgi on põhivara kulum veeteenuse hinda arvatav kulu, mis on seotud soetatud põhivara amortiseeritava osa kandmisega kulusse põhivara kasuliku tehnilise eluea jooksul. Metoodika p 7.4 järgi on veeteenuse osutamiseks vajaliku põhivara määratlemine ja selle väärtuse leidmine vajalik põhivara kulumi ja põhjendatud tulukuse arvutamiseks. Metoodika p 7.10 järgi on põhivara kulumi eesmärk põhivara soetamiseks tehtud kulutuste tagasiteenimine veeteenuse hinna kaudu põhivara kasuliku tehnilise eluea jooksul. Metoodika p 7.14 järgi arvestatakse kapitalikulu reguleeritavalt varalt. Põhivara kulum arvestatakse reguleeritava vara hulka kuuluvalt amortiseeruvalt põhivaralt.

Põhjendatud tulukus

Põhjendatud tulukus arvutatakse, korrutades ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara väärtuse, millele on liidetud käibekapitali suurus, kaalutud keskmise kapitali hinnaga. Põhjendatud tulukuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda arvamine ei ole kohustuslik, kui vee-ettevõtja nii otsustab (ÜVVKS § 54 lg 3).

Metoodika p 8.4 järgi arvutatakse põhjendatud tulukus alljärgnevalt:

$$PT = RV \times WACC$$

kus:

- PT - põhjendatud tulukus;
- RV - reguleeritava vara väärtus;
- $WACC$ - kaalutud keskmine kapitali hind.

Konkurentsiamet kasutab metoodika p 8.4 seisukohta, kus monopolsete ettevõtjate tulunorm peab olema piiratud, mida sätestab ka ÜVVKS § 50 lg 1 p 5 s.t, et veeteenuse hind peab olema kujundatud selliselt, et oleks tagatud põhjendatud tulukus ettevõtja investeeritud kapitalilt. Konkurentsiamet on välja töötanud juhendmaterjali kaalutud keskmise kapitali hinna ($WACC$) leidmiseks kaugkütte-, elektri-, gaasi- ning vee-ettevõtjatele nimetusega „Juhend kaalutud keskmise kapitali hinna arvutamiseks“²⁵. Nimetatud juhendi punkti 5 tabelis 8 on kajastatud **kaalutud keskmine kapitali hind ($WACC$) vee-ettevõtjatele 5,61%.**

²⁵ Kinnitatud Konkurentsiameti 18.06.2025. a käskkirjaga nr 1-2/2025-015, mis on avalikustatud Konkurentsiameti veebilehel <http://www.konkurentsiamet.ee>.

8.1. TV põhivahendite renditasu kujunemine

TV soovib arvata veeteenuse hinda Türi vallalt renditavate ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni põhivarade kasutamise eest tasutava **rendisumma 261,61 tuhat €-t** (vt otsuse punkt 6.3). Renditasu põhjendatuks lugemiseks on vajalik analüüsida vastava summa põhjendatust ÜVVKS-is veeteenuse hinna kujundamisele kehtestatud nõuetest lähtuvalt. Lepingupooled võivad leppida vara kasutuse eest tasutava rendisumma kokku väga erinevate tegurite põhjal, mille hulgas rendileandja kulud seoses rendile antud varaga ei ole tingimata määravaks. **Eeltoodu põhjal ei saa Konkurentsiamet tingimusteta aktsepteerida kokkuleppelist rendisummat** veeteenuse hinda arvatava põhjendatud kuluna. Selleks, et TV Türi valla põhivarade kasutamise eest tasutava rendisumma arvamine veeteenuse hinda oleks põhjendatud, **ei tohi rendisumma ületada metoodika p 7 põhjal arvutatud kapitalikulu ja metoodika p 8 põhjal arvutatud põhjendatud tulukuse summat**. Seda põhjusel, et ÜVVKS § 50 lg 1 p-s 3 nimetatud põhjendatud investeeringud olemasolevate ühisveevärgi- ja -kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks arvatakse veeteenuse hinda läbi põhivara kulum (kapitalikulu) investeeringu eluea jooksul (metoodika p 7) ning ÜVVKS § 50 lg 1 p-s 5 nimetatud põhjendatud tulukus arvestatakse vee-ettevõtja investeeritud kapitalilt (metoodika p 8). **Seega lähtub Konkurentsiamet ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni põhivarade rendisumma suurusele hinnangu andmisel põhimõttest, et renditava vara eest makstav tasu ei kajastuks veeteenuse hinnas suuremas ulatuses, kui olukorras kus need varad oleksid TV omandis oleva reguleeritava vara koosseisus, millelt arvestatakse kapitalikulu ja põhjendatud tulukust vastavalt ÜVVKS § 50 lg 1 p-des 3 ja 5 sätestatule.**

TV on sõlminud kohaliku omavalitsusega veeteenuse osutamiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni varade kasutamise rendilepingud (Türi Linnavara OÜ-ga ja Türi Kommunaalasutusega 02.05.2019). Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni varade renditasu, mis TV arvab tarbijate tasutavasse veeteenuse hinda, kannab TV üle Türi vallale viimase omanduses olevate ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide vajalike investeeringute katteks ning jätkusuutlikkuse tagamiseks.

Türi vald esitas menetluse käigus Konkurentsiametile 2022–2025 aastate andmed veeteenuse osutamisel kasutatavate ning TV-le renditud põhivarade arvestuse kohta. Kuna metoodika ja ÜVVKS § 50 lg 1 p 5 alusel kasutab Konkurentsiamet reguleeritava vara arvestamisel omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara bilansilist jääkmaksumust, siis koostas Konkurentsiamet alljärgneva tabeli (vt Tabel 83), kus on kajastatud vaid Türi valla omavahenditest ja kohustustest soetatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni varad, mis on veeteenuse osutamiseks antud rendile TV-le (s.t ei sisalda liitumistasude ega sihtfinantseerimise arvel soetatud vara).

Tabel 83. Türi valla TV-le renditud veeteenuse põhivara 2022–2025

Veerud			1	2	3	4	5	6
Rida	Türi valla rendivarad	Ühik	2022 Veeteenuse põhivara	2023 Veeteenuse põhivara	2024 Veeteenuse põhivara	2025 Veeteenuse põhivara	2025 s.h võetud joogivee põhivarad	2025 s.h reovee teenuse põhivarad
1	Põhivara soetusmaksumus aasta alguses (va maa)	tuhat €	5 163,1*	5 163,1	5 163,1	5 163,1	1 748,9	3 414,1
2	Põhivara jääkmaksumus aasta alguses (va maa)	tuhat €	2 521,7	2 359,0	2 195,7	2 032,4	856,9	1 175,4
3	Investeeringud	tuhat €	0	0	0	0	0	0
4	Põhivara kulum (kapitalikulu)	tuhat €	162,6	163,3	163,3	163,35	60,51	102,84
5	Keskmine kulum norm soetusmaksumuse suhtes**	%	3,2	3,2	3,2	3,2	3,5	3,0
6	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuhat €	5 163,1	5 163,1	5 163,1	5 163,1	1 748,9	3 414,1

Veerud			1	2	3	4	5	6
Rida	Türi valla rendivarad	Ühik	2022 Veeteenuse põhivara	2023 Veeteenuse põhivara	2024 Veeteenuse põhivara	2025 Veeteenuse põhivara	2025 s.h võetud joogivee põhivarad	2025 s.h reovee teenuse põhivarad
	(va maa)							
7	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus (va maa)	tuhat €	2 359,0	2 195,7	2 032,4	1 869,0	796,4	1 072,6
8	Maa	tuhat €	5,4	5,4	5,4	5,4	1,6	3,8
9	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuhat €	5 168,5	5 168,5	5 168,5	5 168,5	1 750,6	3 417,9
10	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus	tuhat €	2 364,5	2 201,1	2 037,8	1 874,4	798,1	1 076,3

* Põhivara soetusmaksumus 5163,1 tuhat € erineb 2022 otsuse saldost 5178,3 tuhat € 15,2 tuhande € võrra, mis kajastab Türi Kommunaalasutuse varade müümist 2021. aastal, kuid mis TV-le renditeenust osutavate Türi valla asutuste koondtabelis võis 2022. aastal jääda valemis arvutustest välja.

** Keskmise kuluminorm (rida 5) = kapitalikulu (rida 4) / [(põhivara soetusmaksumus aasta alguses (rida 1) + põhivara soetusmaksumus aasta lõpus (rida 6)) / 2] × 100.

Türi Vallavalitsus on veemajandusprojektide käigus 2011–2015 aastatel investeerinud Türi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimisse ja laiendamisse, uue veehaarde ja veetöotlusjaama rajamisse ning vee ja reoveepumplate ehitusse. Investeeringuid on teostatud ka endise Kärü ja Väätsa valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni aastatel 2016–2017 ning valla põhivarade parendusse ja seadmetesse on teostatud investeeringuid ka aastatel 2019–2023. Regulatsiooniperioodil rendivaradega seotud uusi investeeringuid ei planeerita.

Tabelist (vt Tabel 83 veerud 3, 4 ja 5, rida 10) nähtub, et **TV-le renditud Türi valla omavahenditest ja kohustustest soetatud veeteenuse põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus on 1874,4 tuhat €** (s.h võetud joogivee teenusega seotud põhivara jääkmaksumus on 798,1 tuhat € ja reovee teenusega seotud põhivara jääkmaksumus on 1076,3 tuhat €). Lisaks sellele on soetatud sihtfinantseerimise vahenditest põhivara ning samuti liitumistasude arvelt soetatud põhivara, mida ei ole kajastatud ülaltoodud tabelis. 2025. aasta lõpus on sihtfinantseerimise vahenditest soetatud veeteenuse põhivarade jääkmaksumus 6675,8 tuhat € ning liitumistasude arvelt soetatud veeteenuse põhivarade jääkmaksumus on 28,3 tuhat €.

Renditavate varade kapitalikulu ja reguleeritav vara

Kuna ÜVVKS § 50 lg 1 p 3 alusel arvatakse investeeringud veeteenuse hinda läbi kapitali kulu ehk kulumi (antud juhul sisaldub renditasus), siis on oluline teada renditavate põhivarade kapitali kulu suurust hindamaks renditasu põhjendatust.

Türi valla esitatud andmete põhjal kujuneb 2025. aastal Türi valla omandis oleva ja veeteenuse osutamiseks TV-le renditava omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara kapitalikuluks 163,35 tuhat €, s.h võetud joogivee teenuse kapitalikulu on 60,51 tuhat € ja reovee teenusega seotud kapitalikulu on 102,84 tuhat € (vt Tabel 83 veerud 3, 4 ja 5, rida 4).

Türi vald rakendab põhivaradele järgmisi kuluminorme ja varade kasulikke eluigasid:

<u>Põhivara</u>	<u>Kuluminorm</u>	<u>Kasulik eluiga</u>
Võrgustikud ja torustikud	2,5–10 %	10–40 aastat
Tootmishooned	2 %	50 aastat
Reservuaarid ja mahutid	10 %	10 aastat

Võttes arvesse, et valdav osa teostatud investeeringutest varasematel aastatel olid tehtud Euroopa Liidu (EL) Ühtekuuluvusfondist (ÜF) rahastatud veemajandusprojektide raames, siis

tuli toetuse saamiseks järgida SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) Juhendmaterjalides²⁶ kajastatud varade arvestuslikke kasulikke eluigasid. Seetõttu võrdles Konkurentsiamet Türi valla raamatupidamises kasutatavaid varade eluigasid KIK-i administreeritavate ÜF-st toetatavate projektide Juhendmaterjalides kajastatud varade arvestuslike kasulike eluigadega (vt Tabel 94), kuna ÜF-ist rahastati ka Türi valla rendivaradesse teostatud investeeringuid.

Tabel 94. KIK-i soovitatud veeteenuse osutamisel kasutatavate varade eluead

		KIK-i soovitus (eluiga aastat)
1	Võrgustikud, torustikud	40
2	Tootmishooned	40
3	Reservuaarid ja mahutid	40
4	Masinad ja seadmed	15

Türi valla TV-le renditavate veeteenuse varade keskmiseks kapitalikulu normiks regulatsiooniperioodil kujuneb Türi valla esitatud andmete põhjal 3,2²⁷% (vt Tabel 83 veerg 3 rida 5), ehk põhivarade keskmiseks kasulikuks elueaks 31,6 aastat ($100 / 3,2 = 31,6$). Varade keskmisest kasulikust elueast 31,6 aastat järeldub, et Türi valla bilansis on peamiselt pikema kasuliku elueaga põhivarad - torustikud ja hooned (viimased ületavad KIK-i soovitatud eluigasid). Türi vald rakendab vähesel määral osadele vanematele torustikele ning reservuaaridele ja mahutitele mõnevõrra kõrgemaid kapitalikulunorme, kuna need on ehitatud varasematel aastatel, kui ei kasutatud kaasaegseid ehitusmaterjale. Seetõttu amortiseerub osa vara kiiremini, kui veemajandusprojektide raames rajatud veeteenusega seotud põhivara, mida Türi vald amortiseerib vastavalt KIK-i soovitatud varade arvestuslikele kasulikele eluigadele.

Kuna veemajandusprojektide raames soetatud põhivarade amortiseerimisel rakendab Türi vald KIK-i Juhendmaterjalides kajastatud varade arvestuslikke kasulikke eluigasid ning varasemalt soetatud varade puhul lähtub Türi vald varade eeldatavast kasutuseast, **peab Konkurentsiamet põhjendatuks Türi valla rakendatavaid kapitalikulunorme.**

Lähtudes põhjendatud kapitalikulunormidest ja omavahendite ning kohustuste arvel soetatud põhivara määratlusest, millelt kapitalikulu on leitud (vt Tabel 83 veerg 3 rida 1), **hindab Konkurentsiamet ÜVVKS § 50 lg 1 p 3 alusel põhjendatuks renditavate põhivarade kapitalikulu 163,35 tuhat €-t TV renditasu koosseisus**, s.h 60,51 tuhat € võetud joogivee teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu ja 102,84 tuhat € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu.

Renditasu suurust mõjutab ühe komponendina ka Türi valla omandis olevatelt (omavahenditest ja kohustustest soetatud) ja TV-le renditud veeteenuse varadelt arvestatud põhjendatud tulukus, mis ÜVVKS § 50 lg 1 p 5 alusel on põhjendatud arvestada veeteenuse hinna kujunduses. Kontrollimaks renditasu koosseisus sisalduva põhjendatud tulukuse suurust, peab Konkurentsiamet metoodika p 7 alusel leidma seega Türi valla omandis olevate renditavate varade reguleeritava vara väärtuse.

²⁶1) Keskkonnaministri 01.07.2009.a määruse nr 34 lisa 2 "Juhendmaterjal projekti teostatavusuuringu, finants- ja majandusanalüüsi ning keskkonnamõjude eelhindangu koostamiseks, kui projekti kaasrahastamise taotlus esitatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondile" II osa p 10 kajastatud varade kasulikud eluead.

2) Keskkonnaministri 22.12.2014 määruse nr 59 lisa 2 "Juhendmaterjal Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi rahastamisaotlusega seotud projekti majandus- ja finantsanalüüsi koostamiseks" p 9 kajastatud varade kasulikud eluead (perioodi 2014-2020 ÜF-i toetuste puhul).

²⁷ Täpsemalt 3,16%

ÜVVKS § 54 lg 3 ja metoodika punktide 1.20 ja 7.12 alusel tuleb reguleeritava vara leidmiseks ettevõtte omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara jääkmaksumusele regulatsiooniperioodi lõpus liita käibekapitali summa. ÜVVKS § 55 ja metoodika punkti 7.13 järgi võetakse käibekapitali arvestuse aluseks 5% viimase kolme kalendriaasta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse käibe aritmeetilisest keskmisest. Lubatud müügitulu (vt metoodika punkt 3.3) moodustub klientidele osutatud veeteenuselt. Kuna veeteenust osutab Türi vallas klientidele TV, siis Türi vallal lubatud veeteenuse müügitulu ei teki ning reguleeritava vara hulka käibekapitali ei arvata. Seega kujuneb Türi valla omandis oleva reguleeritava vara väärtus põhivara jääkmaksumusest regulatsiooniperioodi lõpus, mis on 1874,4 tuhat €, s.h võetud joogivee teenusega seotud põhivara jääkmaksumus on 798,1 tuhat € ja reovee teenusega seotud põhivara jääkmaksumus on 1076,3 tuhat €. (vt Tabel 83 veerud 3, 4 ja 5, rida 10).

Konkurentsiamet aktsepteerib rendivarade reguleeritava väärtusena 1874,4 tuhat € (ÜVVKS § 50 lg 1 p 5), mis kujuneb Türi valla omandis olevatest ja TV-le veeteenuse osutamiseks renditud põhivarade jääkmaksumusest 2025. aasta lõpus ning põhinedes Türi valla investeeritud kapitalil, mis ei sisalda liitumistasude ega sihtfinantseerimise abil soetatud vara. Rendivarade väärtusest on võetud joogivee teenusega seotud rendivarade osa 798,1 tuhat € ja reovee teenusega seotud rendivarade osa 1076,3 tuhat €.

Renditavatelt varadelt arvestatav põhjendatud tulukus

Põhjendatud tulukuse arvutamisel lähtub Konkurentsiamet metoodika punktis 8 kajastatust, mille kohaselt kujuneb põhjendatud tulukus reguleeritava vara väärtusele põhjendatud tulunormi rakendades (metoodika p 8.2). Otsuse käesolevas punktis aktsepteeris Konkurentsiamet rendivarade reguleeritava väärtusena 1874,4 tuhat € (s.h võetud joogivee teenusega seotud rendivarade väärtusena 798,1 tuhat € ja reovee teenusega seotud rendivarade väärtusena 1076,3 tuhat €). Metoodika punkti 8 alusel reguleeritava vara väärtusele 1874,4 tuhat € põhjendatud tulunormi (*WACC*) 5,61% rakendades, kujuneb **tulukuseks 105,15 tuhat €** (reguleeritav vara $1874,4 \times WACC 5,61\% = 105,15$ tuhat €). Seega kujuneb **ÜVVKS § 50 lg 1 p 5 alusel Türi valla omavahenditest ja kohustustest soetatud renditavatelt põhivaradelt arvutatud põhjendatud tulukuse suuruseks 105,15 tuhat €**, s.h võetud joogivee teenuse osutamiseks renditud põhivarade tulukus on 44,77 tuhat € ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamiseks renditud põhivarade tulukus on 60,38 tuhat €.

Türi vallale makstav renditasu

Otsuse käesolevas punktis eelnevalt kajastatu kohaselt tuleb ÜVVKS § 50 lg 1 p-s 3 nimetatud investeringud ja arendamise kulud ning ÜVVKS § 50 lg 1 p-s 5 sätestatud tulukus põhjendatud ulatuses katta veeteenuse hinnaga. Seega tohib Türi valla veeteenuse varade renditasus sisalduda kapitalikulu **163,35 tuhat €** ja põhjendatud tulukust maksimaalselt **105,15 tuhat €**. Kokku kujuneb ÜVVKS § 50 lg 1 p-des 3 ja 5 sätestatu alusel Türi valla omavahenditest ja kohustustest soetatud ning TV-le renditud varadelt arvestatud kapitalikulu ja tulukuse summaks **268,50 tuhat €** ($163,35 + 105,15 = 268,50$ tuhat €), mis renditasu koosseisus on põhjendatud. TV soovib veeteenuse hinda arvata Türi vallalt renditavate veeteenuse põhivaradega seotud rendikulu **261,61 tuhat €**.

ÜVVKS § 53 lg 2 ja metoodika p 7.11 alusel tuleb muuhulgas lähtuda veeteenuse hinna kooskõlastamisel tagastamatu abi saamiseks võetud kohustustest (peamiselt laenukohustusest), kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamiseks on saadud toetust riiklikest või EL vahenditest. Türi valla esitatud andmete kohaselt kujuneb TV-le renditud Türi valla veeteenuse põhivaradega seotud laenu (sh tagastamatu abi saamiseks võetud laenukohustuste)

tagasimakseteks 2025. aastal 18,6 tuhat €. Seega on Türi valla omavahenditest ja kohustustest soetatud ning TV-le renditud varadelt arvestatud kapitalikulu ja tulukuse summa 261,61 tuhat € piisav laenukohustuste täitmiseks tagamaks ÜVVKS § 53 lg 2.

Kuna TV veeteenuse hinda arvatud Türi vallale makstav rendisumma 2025. aastal ei ületa ÜVVKS § 50 lg 1 p-de 3 ja 5 alusel ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniteenuse osutamiseks kasutatavatelt rendivaradelt arvatud kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse summat 268,50 tuhat €, siis peab Konkurentsiamet põhjendatuks arvata TV veeteenuse hinda põhivahendite renditasu 261,61 tuhat €, s.h 105,28 tuhat € võetud joogivee teenuse varadega seotud ja 156,33 tuhat € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse varadega seotud renditasu.

8.2. Veeteenuse osutamisel kasutatav põhivara ja kapitalikulu

Alljärgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu TV soetatud veeteenusega seotud põhivara arvamise kohta reguleeritava vara koosseisu.

Hinnataotluses esitas TV aastate 2022–2025 veevaldkonna (veeteenuse ja purgimine) põhivarade soetus- ja jääkmaksumuste, investeeringute ning kapitalikulu summade kohta (vt tabel 15). Lähtudes ÜVVKS § 53 lg 1 p-st 3 ja metoodika p-dest 1.18 ja 1.20 kasutab Konkurentsiamet reguleeritava vara arvestamisel ettevõtte omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara jääkmaksumust. Alljärgnevas tabelis on kajastatud ainult TV omavahendite ja laenukohustuste arvelt soetatud veevaldkonna põhivarade arvestus, mis ei sisalda liitumistasude ja sihtfinantseerimise arvel tehtud investeeringuid.

Tabel 15. Veevaldkonna põhivara

Rida	Veevaldkonna põhivara	Ühik	2022	2023	2024	2025
1	Põhivara soetusmaksumus aasta alguses (ilma lõpetamata ehitise ja maata)	tuhat €	598,4	667,4	711,0	702,4
2	Põhivara jääkmaksumus aasta alguses (ilma lõpetamata ehitise ja maata)	tuhat €	353,8	367,8	356,1	366,3
3	Investeeringud põhivarasse (va maa)	tuhat €	73,7	52,8	119,4	84,6
4	Põhivara kulum (kapitalikulu)	tuhat €	56,6	64,4	72,4	86,6
5	Keskmine kuluminorm soetusmaksumuse suhtes*	%	8,9	9,4	10,2	11,6
6	Müüdnud, likvideeritud põhivara soetusmaksumuses	tuhat €	4,7	9,2	127,9	0,0
7	Müüdnud, likvideeritud põhivara jääkmaksumuses	tuhat €	3,1	0,0	36,8	0,0
8	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuhat €	667,4	711,0	702,4	787,0
9	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus	tuhat €	367,8	356,1	366,3	364,4
10	Maa ja lõpetamata ehitised aasta lõpus	tuhat €				15,3
11	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus koos maa ja lõpetamata ehitisega	tuhat €				802,4
12	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus koos maa ja lõpetamata ehitisega	tuhat €				379,7

* Keskmine kuluminorm (rida 5) = kapitalikulu (rida 4) / [(põhivara soetusmaksumus aasta alguses (rida 1) + põhivara soetusmaksumus aasta lõpus (rida 8)) / 2] × 100.

TV hinnataotlusega esitatud andmeid investeeringute kohta on käsitletud otsuse punktis 7, kus Konkurentsiamet pidas põhjendatuks aastatel 2022–2025 tehtud ja tehtavaid veevaldkonna investeeringuid summas 330,49 tuhat €, mistõttu on põhjendatud arvestada nimetatud investeeringud ka põhivara koosseisu.

Tabelist (vt tabel 15) nähtub, et regulatsiooniperioodi alguses on TV omavahenditest ja laenukohustustest soetatud veevaldkonna põhivara (ilma maa ja lõpetamata ehitiseta) soetusmaksumus 702,4 tuhat € ning jääkmaksumus 366,3 tuhat € (vt tabel 15 read 1 ja 2).

Lisaks sellele on TV bilansis veeteenuse osutamiseks vajalikku vara, mis on soetatud sihtfinantseerimise vahenditest. Regulatsiooniperioodi lõpus on sihtfinantseerimise vahenditest soetatud veeteenuse osutamiseks kasutatavate varade soetusmaksumus 177,3 tuhat € ja jääkmaksumus 163,7 tuhat €.

8.3. Kapitalikulu ja reguleeritav vara

TV hinnataotluses prognoositud kapitalikulu

Hinnataotluses soovib TV veeteenuse hinda arvata kapitalikulu summas 86,31 tuhat €, millest vastavalt varade kasutusotstarbele on 40,56 tuhat € võetud joogivee teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu ja 45,76 tuhat € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu.

Konkurentsiamet hinnang kapitalikulule

Veeteenuse hind peab sisaldama investeeringuid ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemiseks, mida veeteenuse hinnas väljendab põhivara kulum (ÜVVK § 50 lg 1 p 3 ja 4). Metoodika p 7.14 järgi kasutatakse kapitalikulu (põhivara kulum) leidmisel ettevõtte raamatupidamises kajastuvat kulumit reguleeritavale varale. ÜVVK § 54 lg 2 järgi lähtutakse põhivara kulum arvutamisel ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara väärtusest ning kuluminormist, mis vastab põhivara kasulikule tehnilisele elueale. Hinnataotluses kujuneb TV veevaldkonna varadelt arvestatud kapitalikuluks regulatsiooniperioodil 86,56 tuhat €, millest purgimisteenusega on seotud 0,25 tuhat € ja veeteenuse hinda soovitakse arvata 86,31 tuhat €. Veevaldkonna varade keskmiseks kapitalikulunormiks kujuneb TV esitatud andmetel 11,6% (vt tabel 15 rida 5 veerg 2025) ehk varade keskmiseks elueaks on 8,6 aastat ($100 / 11,6 = 8,6$).

TV majandusaasta aruannete põhjal on TV raamatupidamises kasutatavad kuluminormid ja varade kasulikud eluead põhivaradele järgmised:

<u>Põhivara</u>	<u>Kuluminorm</u>	<u>Kasulik eluiga</u>
Torustikud	2%–20%	5–50 aastat
Ehitised, tootmishooned	5%	20 aastat
Muud masinad, seadmed ja transpordivahendid	5%–25%	4–20 aastat
Arvutid ja arvutisüsteemid	20%–30%	3,3–5 aastat

TV rakendab uutele ehitatavatele torustikele kasulikku eluiga 50 aastat, vanematele torustikele rakendab TV torustike järelejäänud kasulikust elueast lähtuvalt 5 aastat (torustikud mida ei rendita Türi vallalt). TV bilansis olevale hoonele rakendab ettevõtja eluiga vaid 20 aastat, kuna tegemist on 1960-ndatel ehitatud hoonega, mille puhul on raamatupidamises hoone amortiseerimisel lähtutud vara järele jäävast kasutuseast. TV on raamatupidamises põhivarana kajastanud investeeringuid Türi vallalt renditavatesse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadmetesse (pumbad, filtrid, veearvestid j.t seadmed) ning ettevõtja arvutisüsteemidesse, samuti transpordivahenditesse, mis tulenedes lühikesest elueast (2–5 aastat) avaldavad peamist mõju TV põhivarade keskmise kasuliku eluea pikkusele. Varade keskmise kuluminormi

muutust võrreldes 2022. aastaga (8,9%) on ettevõtja sõnul mõjutanud oluliselt see, et viimaste aastate investeeringud on olnud peamiselt seotud masinate ja seadmete kategooria kuluminormiga 15–25% ning 2024. aastal müüdi ehitiste kategooria hoone, mille kuluminorm oli 5%. Seega peegeldavad TV varade eluead varade tegelikku kasutusaega.

Kuna TV bilansis kajastuvad veeteenuse osutamisega seotud varadest peamiselt vaid lühikese elueaga seadmed ning pikema kasuliku elueaga vara (hooned) amortiseerimisel on lähtutud vara järele jäävast kasutuseast, siis aktsepteerib Konkurentsiamet TV raamatupidamises rakendatavat keskmist kuluminormi 11,6%.

Kuna Konkurentsiamet on lugenud põhjendatuks TV rakendatavad kapitalikulunormid ning määratlenud ettevõtja omavahendite ja kohustuste arvel soetatud veeteenuse osutamisel kasutatava ja vajaliku põhivara, millelt kapitalikulu leitakse (vt Tabel 15 rida 1), **loeb Konkurentsiamet ÜVVKS § 50 lg 1 p 3 ja 4 alusel põhjendatuks TV omavahendite ja kohustuste arvelt soetatud põhivaradelt arvestatud kapitalikulu summas 86,31 tuhat € arvamise veeteenuse hinda (sh 40,56 tuhat € võetud joogivee teenuse hinda ning 45,76 tuhat € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinda).**

Reguleeritav vara

Kontrollimaks ettevõtja veeteenuse hinda arvatava tulukuse suuruse põhjendatust, lähtub Konkurentsiamet ÜVVKS § 54 lg 3 ja meetodika punktist 7, leides TV reguleeritava vara väärtuse. Meetodika p 7.12 ja ÜVVKS § 54 lg 3 alusel leitakse reguleeritav vara liites regulatsiooniperioodi lõpu reguleeritava põhivara jääkmaksumusele käibekapitali väärtus. ÜVVKS § 55 ja meetodika p 7.13 alusel on käibekapitali suurus viis protsenti viimase kolme kalendriaasta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse käibe aritmeetilisest keskmisest.

Otsuse punktis 8.2 määratles Konkurentsiamet TV omavahenditest ja kohustustest soetatud veevaldkonna **põhivarade koosseisu, mille jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpu seisuga on 379,7 tuhat €** (vt Tabel 15 rida 12 veerg 2025).

TV hinnataotluse ja majandusaasta aruannete kohaselt oli veeteenuste müügitulu 2022. aastal 796,6 tuhat €, 2023. aastal 938,4 tuhat € ja 2024. aastal 988,9 tuhat €. Kolme viimase aasta keskmine müügitulu oli seega 908,0 tuhat € $[(796,6 + 938,4 + 988,9) / 3 = 908,0]$. Seega on **käibekapital 45,4 tuhat €** $(908,0 \times 5 / 100 = 45,4)$. ja TV reguleeritava vara väärtus kujuneb järgmiselt: põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus 379,7 tuhat € + käibekapital 45,4 tuhat € = 425,1 tuhat €.

Konkurentsiamet peab põhjendatuks TV veevaldkonna reguleeritava vara väärtuse summas 425,1 tuhat €, kuna nimetatud suurus põhineb ÜVVKS § 50 lg 1 p 5 kajastatul ega sisalda tarbijate liitumistasudest või sihtfinantseerimise abil soetatud vara.

8.4. Põhjendatud tulukus

TV hinnataotluses prognoositud tulukus

TV soovib veeteenuse hinda arvata tulukuse summas 23,78 tuhat €, sh 11,71 tuhat € tasusse võetud joogivee eest ning 12,07 tuhat € tasusse reovee teenuse eest.

Konkurentsiameti hinnang põhjendatud tulukusele

Monopoolsete ettevõtete tulunorm peab olema piiratud, mida sätestab ka ÜVVKS § 50 lg 1 p 5,

st et veeteenuse hind peab olema kujundatud selliselt, et oleks tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja investeeritud kapitalilt. TV on Türi vallas veeteenuseid pakkuv monopolne ettevõtte, mistõttu tarbijatel puudub võimalus osta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust konkureerivatelt ettevõtjatelt.

Veeteenuse hind peab tagama põhjendatud tulukuse vee-ettevõtja **investeeritud kapitalilt** (ÜVVKS § 50 lg 1 p 5). Investeeritud kapital ehk reguleeritav vara on metoodika p 1.20 ja 7.12 järgi ettevõtja raamatupidamises kajastatud reguleeritavas tegevuses kasutatava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus, millele on lisatud käibekapital (vt otsuse punkt 8.2). Põhjendatud tulukus leitakse reguleeritavale varale põhjendatud tulunormi rakendamisel (metoodika p 8.2).

Otsuse punktis 8.2 on Konkurentsiamet lugenud põhjendatuks TV veevaldkonna reguleeritava vara väärtuse summas 425,1 tuhat €. Metoodika punktist 8 alusel kujuneb tulukus rakendades reguleeritava vara väärtusele 425,1 tuhat € põhjendatud tulunormi ($WACC$) 5,61% ehk TV veevaldkonna põhjendatud tulukuseks 23,85 tuhat € (reguleeritav vara 425,1 tuhat € $\times$ $WACC$ 5,61% = 23,85 tuhat €). Veevaldkonna tulukusest on 0,07 tuhat € eristatud purgimisele ning **veeteenuse hinda arvatavaks põhjendatud tulukuseks kujuneb 23,78 tuhat € (23,85 – 0,07 = 23,78).**

TV arvab veeteenuse hinda tulukust **23,78 tuhat €**, mis ei ületa metoodika punkti 8 põhimõtete kohaselt arvutatud põhjendatud tulukuse maksimaalset summat 23,78 tuhat €.

Kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda arvatud kulum ja põhjendatud tulukus ei kata reinvesteeringuteks mõistlikel tingimustel võetud laenukohustusi laenuandja nõuete kohaselt, arvatakse kindlaksmääratud perioodiks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda laenukohustuste katmiseks vajaminev summa (ÜVVKS § 53 lg 2). Nimetatud suutlikkuse hindamiseks teeb Konkurentsiamet vaba kassavoo analüüsi (metoodika p 7.11).

Konkurentsiamet koostas tabeli (vt tabel 16) kontrollimaks, kas TV taotletav müügitulu on piisav tagamaks vee-ettevõtjale piisavat vaba raha ÜVVKS § 53 lg 2 tulenevate, mõistlikel tingimustel võetud finantskohustuste katmiseks.

Tabel 16. Vaba raha

Rida	Näitaja	2025 (tuhat €)
1	Vee erikasutusõiguse tasu	21,29
2	Saastetasu	32,29
3	Elektri kulu	291,63
4	Muud tegevuskulud	317,89
5	Põhivarade rendikulu	261,61
6	Järelevalvetasu	2,07
7	Laenukohustised	18,57
8	Põhjendatud väljaminev kassavoog regulatsiooniperioodil (ridade 1-7 summa)	945,35
9	Veeteenuse hinnaga saadav müügitulu (sissetulev kassavoog)	1036,86
10	Vaba raha	91,51

Tabelist (vt tabel 16) selgub, et TV veeteenuse hinnaga saadav müügitulu on 1036,86 tuhat €.

Samas on ettevõtte põhjendatud kulutuste ja laenukohustuste summa kokku 945,35 tuhat € (vt tabel 16 rida 8), s.h veeteenusega seotud laenukohustuste katmiseks minev summa 18,57 tuhat € (vt tabel 16 rida 7). Seega on vee-ettevõtjale tagatud läbi veeteenuse hinna peale põhjendatud kulude ja laenukohustuste kandmist vaba raha 91,51 tuhat € (vt tabel 16 rida 10).

TV taotletud veeteenuse hinnad tagavad müügitulu, mis võimaldab ÜVVKS § 50 lg 1 ning ÜVVKS § 53 lg 2 täitmist, kuna veeteenuse hinnaga on tagatud põhjendatud kulude katmine, mõistlikel tingimustel võetud finantskohustuste tagasimaksmine (vt tabel 16 rida 7) ning vee-ettevõtjale jääb vaba raha 91,51 tuhat € (vt tabel 16 rida 10) ettevõtte jätkusuutlikuks majandustegevuseks.

Eeltooduga on Konkurentsiamet ÜVVKS § 50 lg 1 p-st 5 järgi kontrollinud, et TV veeteenuse hinnas kajastub tulukus vee-ettevõtja investeeritud kapitalilt põhjendatud ulatuses 23,78 tuhat €, sh 11,71 tuhat € tasus võetud joogivee eest ning 12,07 tuhat € tasus reovee teenuse eest.

9. Veeteenuse hind

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud (ÜVVKS § 50 lg 1):

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) keskkonnanõuete täitmine;
- 3) investeeringud olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks;
- 4) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemine, välja arvatud tagastamatu abina saadud investeeringud ja ÜVVKS § 20 lg 3 alusel liitumistasude eest tehtud investeeringud;
- 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja investeeritud kapitalilt.

Veeteenuse hinna arvutamise aluseks olev lubatud müügitulu ($T_{lubatud}$) arvutatakse metoodika p 3.3 põhjal põhjendatuks loetud kulude ja põhjendatud tulukuse (ÜVVKS § 54 lg 3 kohane) alusel alljärgneva valemiga:

$$T_{lubatud} = MK + TK + PK + PT,$$

kus:

$T_{lubatud}$	-	lubatud müügitulu;
MK	-	muutuvkulud;
TK	-	muud tegevuskulud;
PK	-	põhivara kulum;
PT	-	põhjendatud tulukus.

Metoodika punkti 3.4 järgi peab lubatud müügitulu koos järelevalvetasuga jagamine erinevate veeteenuste vahel olema põhjendatud ja vastama alljärgnevale võrrandile:

$$T_{lubatud+jv} = \sum T_{(lubatud+jv)_n}$$

kus:

$T_{(lubatud+jv)_n}$	-	vastava veeteenuse lubatud müügitulu;
----------------------	---	---------------------------------------

n - veeteenus.

Metoodika punkti 3.5 põhjal leitakse lubatud müügitulu alusel konkreetset veeteenuse hinnad järgmiselt:

$$hind_n = \frac{T_{(lubatud+jv)_n}}{m_n} \left[\text{näiteks } \frac{\text{€}}{\text{m}^3}; \frac{\text{€}}{\text{tk}}; \frac{\text{€}}{\text{kuus}} \right],$$

kus:

$T_{lubatud_n}$ - vastava veeteenuse lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil;

m_n - vastava veeteenuse müügitulu regulatsiooniperioodil;

$hind_n$ - vastava veeteenuse hind/tasu regulatsiooniperioodil.

Otsuse punktis 5 on Konkurentsiamet põhjendatuks lugenud TV prognoositud müügitulud, punktis 6 tegevuskulud, punktis 8 kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse, mille põhjal kujunevad veeteenuse hinnad, nagu tabelis 17 kajastatud.

Tabel 17. Veeteenuse hindade kujunemine

Rida	Veeteenuse hind	Ühik	Tasu võetud joogivee eest	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	Kokku
1	Müügitulu	tuh m³	237,39	293,08	530,48
2	Muutuvkulud	tuh €	105,63	239,58	345,21
3	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh €	21,29	0	21,29
4	Saastetasu	tuh €	0	32,29	32,29
5	Elektri kulu	tuh €	84,34	207,29	291,63
6	Muud tegevuskulud	tuh €	134,92	182,97	317,89
7	Põhivarade rendikulu	tuh €	105,28	156,33	261,61
8	Kapitalikulu	tuh €	40,56	45,76	86,31
9	Tulukus	tuh €	11,71	12,07	23,78
10	Lubatud müügitulu	tuh €	398,10	636,71	1034,80
11	Järelevalvetasu	tuh €	0,80	1,27	2,07
12	Lubatud müügitulu järelevalvetasuga	tuh €	398,89	637,98	1036,87
13	Veeteenuse hind	€/m ³	1,680	2,177	

KonkS § 18¹ on sätestatud eri- või ainuõigust või olulist vahendit omava ettevõtja kohustus pidada eraldi arvestust iga toote või teenusega seotud tulude ja kulude kohta, lähtudes järjepidevalt kohaldatavatest ja objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, mis tuleb selgelt kindlaks määrata ettevõtja sise-eeskirjades. Tulude ja kulude arvestus peab võimaldama hinnata, kas ettevõtja toote või teenuse hind on mõistlikus vahekorras toote või teenuse väärtusega.

Vee-ettevõtja peab lisaks KonkS §-s 18¹ sätestatud nõude täitmisele pidama oma raamatupidamises kulude kohta eraldi arvestust järgmiste tegevuste kaupa (ÜVVKS § 30 lg 1):

- 1) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamine;
- 2) puhastamisteenuse osutamine ÜVVKS § 47 tähenduses;
- 3) liitumistasude laekumine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eest;
- 4) muu tegevus, mis ei ole seotud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamisega.

KonKS § 18¹ ja ÜVVKS § 30 lg 1 nõuete täitmine võimaldab Konkurentsiametil hinnata, kas vee-ettevõtja iga teenuse osutamiseks tehtavad kulud saavad kaetud vastava teenuse hinnaga.

TV on veeteenuste hinnad kujundanud järgmiselt:

- 1) Vee erikasutusõiguse tasu on TV täies ulatuses arvanud tasusse võetud joogivee eest. Kuna vee erikasutusõiguse tasu on otseselt seotud võetud joogivee teenuse osutamisega, siis peab Konkurentsiamet põhjendatuks vee erikasutusõiguse tasu arvamist tasusse võetud joogivee eest.
- 2) Saastetasu kulu on TV täies ulatuses arvanud tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest. Kuna saastetasu on otseselt seotud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega ning iga teenuse osutamiseks tehtud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas, siis peab Konkurentsiamet põhjendatuks saastetasu arvamist tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest.
- 3) Elektri kulu on TV jaganud võetud joogivee teenuse ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate tarbimispunktide elektrienergia kulu. Elektrienergia kulu, mida kasutatakse üheaegselt mitme veeteenuse osutamiseks (näiteks juhtimisega seotud elektrienergia kulu kontoris), on vee-ettevõtja jaganud erinevate veeteenuste vahel vastavalt konkreetse veeteenuse osutamisega seotud tööaja proportsioonile. Tööaja proportsioon näitab kõige selgemini, kui palju on vaja üldist näiteks juhtimisressurssi teatava veeteenuse osutamiseks kulutada. Konkurentsiamet peab põhjendatuks TV kasutatud elektri kulu jagamise põhimõtteid, sest:
 - a) põhjendatud on otseselt võetud joogivee teenuse osutamisega seotud objektide elektri kulu arvamine tasusse võetud joogivee eest, kuna iga teenuse osutamiseks tehtav kulu peab leidma katet läbi selle teenuse hinna;
 - b) põhjendatud on otseselt reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud objektide elektri kulu arvamine reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasusse, kuna iga teenuse osutamiseks tehtav kulu peab leidma katet läbi selle teenuse hinna.
- 4) TV on muud tegevuskulud jaganud vastavalt sellele, millise teenuse osutamiseks kulu tehti. Muud tegevuskulud, mida tehakse üheaegselt mitme veeteenuse osutamiseks (üldjuhtimise tegevuskulud) on vee-ettevõtja jaganud erinevate veeteenuste vahel konkreetse veeteenuse tööaja proportsiooni alusel. Konkurentsiamet peab põhjendatuks TV kasutatud muude tegevuskulude jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks tehtud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas ning üheaegselt mitme teenuse osutamiseks tehtavad kulud on põhjendatud jagada sellisest põhimõttest lähtudes, mis kõige paremini näitab, kui palju on vaja üldist ressursi vastavasse valdkonda arvata.
- 5) Põhivahendite rendikulu on TV arvestanud võetud joogivee teenuse ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinda, võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate rendivarade kapitalikulu ning tulukuse ja lähtudes selle teenusega seotud reguleeritava vara väärtusest. Konkurentsiamet peab põhjendatuks TV kasutatud põhivahendite rendikulu jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks kasutatava varaga seotud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas.
- 6) Kapitalikulu on TV arvestanud võetud joogivee teenuse ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinda, võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu. Konkurentsiamet peab põhjendatuks TV kasutatud kapitalikulu

jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks kasutatava varaga seotud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas.

- 7) Tulukuse on TV arvestanud võetud joogivee teenuse ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinda, lähtudes selle teenusega seotud reguleeritava vara väärtusest. Konkurentsiamet peab põhjendatuks tulukuse jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks kasutatav vee-ettevõtja omavahenditest ja kohustustest soetatud vara peab võimaldama tagada põhjendatud tulukuse.

Järelevalvetasu

01.01.2022 jõustunud ÜVVKS § 1 lg 1² järgi maksab vee-ettevõtja järelevalvetasu KonkS-is sätestatud alustel ja korras. KonkS § 53¹, § 53² ja 53³ sätete põhjal on vee-ettevõtjatele kehtestatud järelevalvetasu määr 0,2 protsenti talle eelmise kalendriaasta 15. juuli seisuga antud haldusaktis märgitud müügitulust, mida ettevõtjal tuleb maksta kord kalendriaastas riigieelarvesse. Käesoleva otsuse järgi kujuneb TV **müügituluks 1034,80 tuhat €**, millelt arvutatud **järelevalve tasu 2,07 tuhat €** (vt **Error! Reference source not found.** 17 rida 11 veerg „Kokku“) on arvatud veeteenuse hinda.

Kokkuvõtvalt on Konkurentsiamet seisukohal, et TV on jaganud ÜVVKS § 50 lg 1 alusel kujundatud lubatud müügitulu erinevate veeteenuste vahel lähtudes ÜVVKS § 30 lg 1 ja KonkS § 18¹. Konkreetse veeteenuse müügitulu koos järelevalvetasuga jagamisel põhjendatuks loetud müügituludega saadakse konkreetse veeteenuse hind.

Lubatud müügitulu taotletavate veeteenuste hindadega

Vastavalt meetodika punktile 3.6 kontrollib Konkurentsiamet, et kõigi taotletud veeteenuse hindade ja müügitulude korrutiste summa ei ületaks põhjendatuks loetud kulude ja põhjendatud tulukuse summana kujunenud lubatud müügitulu (koos järelevalvetasuga) enam kui 0,1%.

Tabel 18. Veeteenuse müügitulu regulatsiooniperioodil

Rida	Veeteenuse müügitulu regulatsiooniperioodil	Müügitulu (tuhat m ³)	Veeteenuse hind (€/m ³)	Müügitulu (tuhat €)
1	Tasu võetud joogivee eest	237,39	1,680	398,82
2	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	293,08	2,177	638,04
3	Veeteenuse hinnaga saadav müügitulu			1036,86
4	Lubatud müügitulu koos järelevalvetasuga			1036,87

Konkurentsiamet on kontrolli tulemusena leidnud, et erinevate veeteenuse hindadega saadav planeeritav tulu 1036,86 tuhat € (vt Tabel 18 rida 3) ei ületa põhjendatuks loetud kulude ja põhjendatud tulukuse summana s.t ÜVVKS § 50 lg 1 alusel kujunenud lubatud müügitulu koos järelevalvetasuga 1036,87 tuhat € (vt Tabel 17 rida 12 veerg Kokku ja Tabel 18 rida 4).

Lisa. OÜ Türi Vesi veevaldkonna investeeringud 2022–2025

Rida	Investeeringud	Ühik	2022	2023	2024	2025
Veevaldkonna investeeringud						
1.	Võetud joogivee teenus	tuh €	21,07	19,66	98,54	40,59
1.1	Arvutipark	tuh €	1,04	0,30		
1.2	Joogivee arvestid	tuh €		4,86	3,72	6,88
1.3	Puurkaevu pumbad	tuh €	1,82	3,21		
1.4	Veetöötlusseadmed	tuh €	16,55	6,50	6,97	
1.5	Laupa trass	tuh €	0,20			
1.6	Sõidukid	tuh €	0,80	4,40	0,30	14,96
1.7	Tööriistad	tuh €		0,40	0,62	
1.8	Välisuks	tuh €	0,66			
1.9	Põhja pst VTJ	tuh €			57,98	
1.10	Särevere VTJ	tuh €			23,29	
1.11	Rõa trass	tuh €			0,94	
1.12	Keskuse puurkaevpumpla	tuh €			4,72	
1.13	Põhjaveevaru hindamine	tuh €				11,93
1.14	Taikse VTJ	tuh €				6,82
2.	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus	tuh €	52,65	33,10	20,83	44,05
2.1	Arvutipark	tuh €	1,40	0,40		
2.2	Pumbad reovee pumplatele (ülepumplatele)	tuh €	6,96	8,40	2,49	10,86
2.3	Joogivee arvestid	tuh €		4,86	3,72	6,88
2.4	Kanaliseerimisnõud	tuh €			4,15	
2.5	Sõidukid	tuh €	1,08	5,94	0,40	20,19
2.6	Tööriistad	tuh €		0,54	0,84	
2.7	Väätsa RVP	tuh €	7,19		0,26	0,64
2.8	Põhja pst RVP	tuh €	24,34			
2.9	Käru RVP juhtautomaatika	tuh €	6,80			
2.10	Türi RVPJ seadmed	tuh €	4,87	11,65	4,02	5,49
2.11	Reopalu RVP seadmed	tuh €		1,32		
2.12	Linnu tn RVP	tuh €			1,41	
2.13	Kärnu RVP	tuh €			1,09	
2.14	Kabala RVP	tuh €			1,39	
2.15	Oisu RVP	tuh €			1,06	
3.	Sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimine ning puhastamine	tuh €	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Põhiteenustega seotud teenused	tuh €	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Maa	tuh €	0,00	0,00	0,00	0,00
Veevaldkonnaga seotud investeeringud kokku		tuh €	73,71	52,76	119,37	84,64
6.	Tarbijate tasutud liitumistasudest teostatud investeeringud veesektoris	tuh €	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Veevaldkonna investeeringutest muu tegevusega seotud osa	tuh €	0,28	0,76	0,14	2,24
7.1	Arvutipark	tuh €	0,16	0,04		
7.2	Sõidukid	tuh €	0,12	0,66	0,04	2,24
7.3	Tööriistad	tuh €		0,06	0,09	
8.	Tagastamatu abi (sihtfinantseerimine) arvel teostatud investeeringud veesektoris	tuh €	0,00	0,00	0,00	0,00

Rida	Investeeringud	Ühik	2022	2023	2024	2025
9.	Lõpetamata ehitise saldo aasta lõpus	tuh €				11,11
9.3	sh ettevõtte vahenditest	tuh €				11,11
9.3.1	Pumbad reovee pumplatele (ülepumplatele)	tuh €				4,01
9.3.2	Tallinn-Kaare trass	tuh €				2,09
9.3.3	Lutsu tn trass	tuh €				5,00
S	Kõik investeeringud kokku	tuh €	73,99	53,53	119,51	97,99